

Euroopan unionin virallinen lehti

L 120

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

52. vuosikerta

15. toukokuuta 2009

Sisältö

I EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen on pakollista

ASETUKSET

Komission asetus (EY) N:o 402/2009, annettu 14 päivänä toukokuuta 2009, kiinteistä tuontiarvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi 1

★ **Komission asetus (EY) N:o 403/2009, annettu 14 päivänä toukokuuta 2009, L-valiini -valmisteiden hyväksymisestä rehun lisäaineena** ⁽¹⁾ 3

DIREKTIIVIT

★ **Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/33/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, puhtaisten ja energiätehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen edistämiseksi** ⁽¹⁾ 5

- II EY:n ja Euroatomien perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen ei ole pakollista

PÄÄTÖKSET

Komissio

2009/382/EY:

- ★ **Komission päätös, tehty 28 päivänä tammikuuta 2009, valtiontuesta C 27/05 (ent. NN 69/04) rehun ostamiseen Friuli-Venezia Giulian alueella (20 päivänä elokuuta 2003 annetussa aluelain nro 14 oleva 16 pykälän ja Triesten kauppakamarin julkaisema kiinnostuksenilmaisupyynnö) (tiedoksiannettu numerolla K(2009) 187)** 13

2009/383/EY:

- ★ **Komission päätös, tehty 14 päivänä toukokuuta 2009, Kiinan kansantasavallasta peräisin olevan glyfosaatin tuonnissa neuvoston asetuksella (EY) N:o 1683/2004 käyttöön otetun lopullisen polkumyöntitullin suspendoimisesta** 20

SUOSITUKSET

Komissio

2009/384/EY:

- ★ **Komission suositus, annettu 30 päivänä huhtikuuta 2009, rahoituspalvelualan palkka- ja palkkiopolitiikasta ⁽¹⁾** 22

2009/385/EY:

- ★ **Komission suositus, annettu 30 päivänä huhtikuuta 2009, suositusten 2004/913/EY ja 2005/162/EY täydentämisestä julkisesti noteerattujen yhtiöiden hallinto- tai valvontaelinten jäsenten palkkoja ja palkkioita koskevan järjestelmän osalta ⁽¹⁾** 28

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

I

(EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen on pakollista)

ASETUKSET

KOMISSION ASETUS (EY) N:o 402/2009,

annettu 14 päivänä toukokuuta 2009,

kiinteistä tuontiarvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) 22 päivänä lokakuuta 2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 ⁽¹⁾,

ottaa huomioon neuvoston asetusten (EY) N:o 2200/96, (EY) N:o 2201/96 ja (EY) N:o 1182/2007 soveltamissäännöistä hedelmä- ja vihannesalalla 21 päivänä joulukuuta 2007 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1580/2007 ⁽²⁾ ja erityisesti sen 138 artiklan 1 kohdan,

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 14 päivänä toukokuuta 2009.

sekä katsoo seuraavaa:

Asetuksessa (EY) N:o 1580/2007 säädetään Uruguayn kierroksen monenvälisten kauppaneuvottelujen tulosten soveltamiseksi perusteista, joiden mukaan komissio vahvistaa kolmansista maista tapahtuvan tuonnin kiinteät arvot mainitun asetuksen liitteessä XV olevassa A osassa luetelluille tuotteille ja ajanjaksoille,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Asetuksen (EY) N:o 1580/2007 138 artiklassa tarkoitettua kiinteitä tuontiarvoja vahvistetaan tämän asetuksen liitteessä.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan 15 päivänä toukokuuta 2009.

Komission puolesta

Jean-Luc DEMARTY

*Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston
pääjohtaja*

⁽¹⁾ EUVL L 299, 16.11.2007, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 350, 31.12.2007, s. 1.

LIITE

Kiinteät tuontiarvot tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi

(EUR/100 kg)

CN-koodi	Kolmansien maiden koodi ⁽¹⁾	Kiinteä tuontiarvo
0702 00 00	MA	53,3
	TN	115,0
	TR	101,5
	ZZ	89,9
0707 00 05	JO	155,5
	MA	32,7
	TR	143,8
	ZZ	110,7
0709 90 70	JO	216,7
	TR	116,6
	ZZ	166,7
0805 10 20	EG	44,5
	IL	54,1
	MA	43,6
	TN	49,2
	TR	99,9
	US	49,3
	ZZ	56,8
	ZZ	56,8
0805 50 10	AR	50,9
	TR	56,4
	ZA	67,0
	ZZ	58,1
0808 10 80	AR	80,2
	BR	71,7
	CL	72,4
	CN	100,3
	MK	42,0
	NZ	105,1
	US	133,5
	UY	71,7
	ZA	80,2
	ZZ	84,1

⁽¹⁾ Komission asetuksessa (EY) N:o 1833/2006 (EUVL L 354, 14.12.2006, s. 19) vahvistettu maanimikkeistö. Koodi "ZZ" tarkoittaa "muuta alkuperää".

KOMISSION ASETUS (EY) N:o 403/2009,
annettu 14 päivänä toukokuuta 2009,
L-valiini -valmisteen hyväksymisestä rehun lisäaineena
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon eläinten ruokinnassa käytettävistä lisäaineista 22 päivänä syyskuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksessa (EY) N:o 1831/2003 säädetään eläinten ruokinnassa käytettävien lisäaineiden hyväksymisestä ja vahvistetaan perustelut ja menettelyt hyväksynnän myöntämiselle.
- (2) Asetuksen (EY) N:o 1831/2003 7 artiklan mukaisesti on jätetty tämän asetuksen liitteessä esitetyn valmisteen hyväksyntää koskeva hakemus. Hakemuksen mukana on toimitettu asetuksen (EY) N:o 1831/2003 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti vaadittavat tiedot ja asiakirjat.
- (3) Hakemus koskee *Escherichia colin* (K-12 AG314) FERM ABP-10640 tuottaman L-valiinin (aminohappo), jonka puhtausaste on vähintään 98 %, uutta hyväksymistä kaikille lajeille tarkoitetun rehun lisäaineena, joka luokitellaan lisäaineluokkaan "ravitseukselliset lisäaineet".
- (4) Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen, jäljempänä 'elintarviketurvallisuusviranomainen', 30 päivänä tammikuuta 2008 ⁽²⁾ ja 18 päivänä marraskuuta 2008 ⁽³⁾ antamissa lausunnoissa todetaan, että L-valiinilla (aminohappo), jonka puhtausaste on vähintään 98 %, ei ole

haitallisia vaikutuksia eläinten terveyteen, ihmisten terveyteen tai ympäristöön ja että sitä voidaan käyttää valiiniin saantiin kaikkien eläinlajien osalta. Elintarviketurvallisuusviranomaisen mukaan erityiset markkinoille saattamisen jälkeistä seurantaan koskevat vaatimukset eivät ole tarpeen. Se myös vahvisti asetuksella (EY) N:o 1831/2003 perustetun yhteisön vertailulaboratorion toimittaman rehun lisäaineen analyysimenetelmää koskevan raportin.

- (5) Valmisteen arviointi osoittaa, että asetuksen (EY) N:o 1831/2003 5 artiklassa säädetyt hyväksymisen edellytykset täyttyvät. Sen vuoksi olisi hyväksyttävä kyseisen valmisteen käyttö tämän asetuksen liitteessä kuvatulla tavalla.
- (6) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat elintarviketietoa ja eläinten terveyttä käsittelevän pysyvän komitean lausunnon mukaiset,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Hyväksytään lisäaineluokkaan "ravitseukselliset lisäaineet" ja funktionaaliseen ryhmään "aminohapot, niiden suolat ja analogit" kuuluva liitteessä tarkoitettu valmiste eläinten rehussa käytettävänä lisäaineena kyseisessä liitteessä vahvistetuina edellytyksinä.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 14 päivänä toukokuuta 2009.

Komission puolesta
Androulla VASSILIOU
Komission jäsen

⁽¹⁾ EUVL L 268, 18.10.2003, s. 29.

⁽²⁾ The EFSA Journal (2008) 695, s. 1–21.

⁽³⁾ The EFSA Journal (2008) 872, s. 1–6.

LIITE

Lisäaineen tunnistenumero	Hyväksynnän haltijan nimi	Lisäaine	Koostumus, kemiallinen kaava, kuvaus, analyysimenetelmä	Eläinlaji tai -ryhmä	Enimmäisikä	Vähimmäispitoisuus	Enimmäispitoisuus	Muut määräykset	Hyväksynnän voimassaolo päättyy
						mg/kg täysrehua, jonka kosteuspitoisuus on 12 %			
Luokka: ravitsemukselliset lisäaineet. Funktionaalinen ryhmä: aminohapot, niiden suolat ja analogit.									
3c3.7.1	-	L-valiini	<p>Lisäaineen koostumus: <i>Escherichia colin</i> (K-12 AG314) FERM ABP-10640 tuottama L-valiini, jonka puhtausaste on vähintään 98 %</p> <p>Tehoaineen ominaispiirteiden kuvaus: L-valiini (C₅H₁₁NO₂)</p> <p>Analyysimenetelmä: Yhteisön menetelmä aminohappojen määrittämiseksi (komission asetus (EY) N:o 152/2009 ⁽¹⁾)</p>	Kaikki lajit	-	-	-	Kosteuspitoisuus on ilmoitettava.	3 kesäkuuta 2019

⁽¹⁾ EUVL L 54, 26.2.2009, s. 1.

DIREKTIIVIT

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2009/33/EY,

annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009,

puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen edistämisestä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

päästöt ja ympäristön pilaantuminen kuuluvat kestävän
kehityksen suurimpiin esteisiin.

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja
erityisesti sen 175 artiklan 1 kohdan,

(3) Kuudennesta ympäristöä koskevasta yhteisön toimintaoh-
jelmasta 22 päivänä heinäkuuta 2002 tehdystä Euroopan
parlamentin ja neuvoston päätöksessä N:o
1600/2002/EY⁽⁴⁾ tunnustettiin, että on tarpeen toteuttaa
erityistoimia, joilla voidaan edistää energiatehokkuutta ja
energiansäästöä sekä ilmastonmuutokseen liittyvien ta-
voitteiden yhdentämistä liikenne- ja energiapolitiikkaan,
ja että liikenteen alalla tarvitaan myös energiankäyttöön
ja kasvihuonekaasupäästöihin liittyviä erityistoimia.

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausun-
non⁽¹⁾,

(4) Komission 10 päivänä tammikuuta 2007 päivytyssä tie-
donannossa "Energiapolitiikka Euroopalle" ehdotetaan,
että Euroopan unioni sitoutuisi vähentämään kasvihuone-
kaasupäästöjään vähintään 20 prosenttia vuoteen 2020
mennessä vuoden 1990 tasoon verrattuna. Lisäksi on
ehdotettu sitovia tavoitteita, joiden mukaan energiatehok-
kuutta parannettaisiin 20 prosenttia, uusiutuvien energia-
lähteiden osuus nostettaisiin 20 prosenttiin ja uusiutuvien
energialähteiden osuus liikenteessä nostettaisiin yhteisössä
10 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä; näin pyrittäisiin
muun muassa parantamaan energian toimitusvarmuutta
monipuolistamalla polttoainevalikoimaa.

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon⁽²⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä
menettelyä⁽³⁾

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Luonnonvaroihin, joiden harkitun ja järkevä käytön saa-
vuttamista edellytetään perustamissopimuksen 174 artik-
lan 1 kohdassa, kuuluu myös öljy, joka on ensisijainen
energianlähde Euroopan unionissa, mutta myös merkit-
tävä epäpuhtauspäästöjen lähde.

(5) Komission 19 päivänä lokakuuta 2006 päivytyssä tiedon-
annossa Energiatehokkuuden toimintasuunnitelma: Mah-
dollisuuksien toteuttaminen todetaan, että komissio jat-
kaa työtä kehittääkseen entistä puhtaampien, älykkäämpien
ja turvallisempien energiatehokkaiden ajoneuvojen
markkinoita julkisten hankintojen ja tietoisuuden lisäämi-
sen kautta.

(2) Göteborgissa 15 ja 16 päivänä kesäkuuta 2001 kokoon-
tuneelle Eurooppa-neuvostolle esitetyssä 15 päivänä tou-
kokuuta 2001 päivytyssä komission tiedonannossa "Kes-
tävä kehitys Euroopassa paremman maailman vuoksi:
Kestävää kehitystä koskeva Euroopan unionin strategia"
todetaan, että liikenteen aiheuttamat kasvihuonekaasu-

(6) Komission vuonna 2001 julkaiseman liikenteen valkoisen
kirjan 22 päivänä kesäkuuta 2006 päivytyssä väliarvioin-
nissa "Kestävää liikkuvuutta Eurooppaan" todetaan, että
unioni edistää ympäristöystävällistä innovointia erityisesti
uusilla eurooppalaisilla päästöstandardeilla (Euro Norms)
ja edistämällä puhtaita ajoneuvoja julkisten hankintojen
avulla.

⁽¹⁾ EUVL C 195, 18.8.2006, s. 26.

⁽²⁾ EUVL C 229, 22.9.2006, s. 18.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 22. lokakuuta 2008 (ei
vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty
30. maaliskuuta 2009.

⁽⁴⁾ EYVL L 242, 10.9.2002, s. 1.

- (7) Komissio on esitellyt 7 päivänä helmikuuta 2007 päivättyssä tiedonannossaan ”Yhteisön strategia henkilöautojen ja kevyiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi: uudelleentarkastelun tulokset” uuden kattavan strategian, jonka avulla unioni voi saavuttaa uusien henkilöautojen hiilidioksidipäästöille asetetun tavoitteen 120 g/km vuoteen 2012 mennessä. Ehdotetulla lainsäädäntökehyksellä pyritään varmistamaan ajoneuvoteknologian parantaminen. Täydentävillä toimenpiteillä olisi edistettävä polttoainetaloudellisten ajoneuvojen hankintaa.
- (8) Kaupunkiliikennettä koskevassa 25 päivänä syyskuuta 2007 päivättyssä komission vihreässä kirjassa ”Uutta ajattelua kaupunkiliikenteeseen” todetaan sidosryhmien tukevan sitä ajatusta, että puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen markkinoille saattamista tuettaisiin ympäristöä säästävien julkisten hankintojen avulla. Vihreässä kirjassa ehdotetaan, että yksi mahdollinen toimintatapa on ottaa huomioon ajoneuvon hinnan lisäksi ulkoiset kustannukset ja käyttää valintaperusteena ajoneuvojen hankinnalle niiden käyttöön liittyvästä energiankulutuksesta, hiilidioksidipäästöistä ja epäpuhtauspäästöistä johtuvia elinkaarikustannuksia. Lisäksi julkisissa hankinnoissa voitaisiin suosia uusien Euro-normien noudattamista. Vähemmän saastuttavien ajoneuvojen käytön aikaistaminen voisi parantaa myös kaupunkialueiden ilmanlaatua.
- (9) Korkean tason CARS 21 -ryhmä ilmoitti 12 päivänä joulukuuta 2005 antamassaan kertomuksessa tukevasa puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen edistämistä koskevaa komission aloitetta, mutta se edellytti teknologiasta riippumatonta ja ympäristöominaisuuksiin perustuvaa yhdenmukaistamista, jossa ovat mukana ajoneuvovalmistajat, öljyn tai polttoaineen toimittajat, korjaamot, asiakkaat tai kuljettajat ja viranomaiset.
- (10) Kilpailukykyä, energiaa ja ympäristöä käsittelevä korkean tason ryhmä suositteli 27 päivänä helmikuuta 2007 antamassaan kertomuksessa, että yksityisissä ja julkisissa hankinnoissa olisi otettava huomioon elinkaarikustannukset kokonaisuudessaan ja kiinnitettävä erityisesti huomiota energiatehokkuuteen. Jäsenvaltioiden ja yhteisön olisi laadittava ja julkaistava ohjeita siitä, kuinka julkisissa hankinnoissa voidaan valita muu kuin halvin tarjous ja hankkia kestävämpiä välituotteita vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjen yhteensovittamisesta 31 päivänä maaliskuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/17/EY⁽¹⁾ ja julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekemennettelyjen yhteensovittamisesta 31 päivänä maaliskuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/18/EY⁽²⁾ mukaisesti.
- (11) Tämän direktiivin tarkoituksena on edistää puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen markkinoita ja erityisesti – koska tällä olisi merkittävä ympäristövaikutus – vaikuttaa suurehkoina määrinä valmistettavien vakiomallisten ajoneuvojen kuten henkilöautojen, erilaisten linja-autojen ja kuorma-autojen markkinoihin takaamalla puhtaille ja energiatehokkaille tieliikenteen moottoriajoneuvoille tietty kysynnän taso, joka on riittävä kannustamaan valmistajia ja teollisuutta investoimaan vähän energiaa kuluttaviin sekä vähän hiilidioksidia epäpuhtauspäästöjä aiheuttaviin ajoneuvoihin ja kehittämään niitä edelleen.
- (12) Jäsenvaltioiden olisi tiedotettava kansallisille, alueellisille tai paikallisille hankintaviranomaisille ja julkisia henkilöliikennepalveluja tarjoaville toimijoille säännöksistä, jotka koskevat puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen ostamista.
- (13) Puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen hinnat ovat aluksi korkeammat kuin perinteisten ajoneuvojen. Luomalla riittävä kysyntä tällaisille ajoneuvoille voitaisiin varmistaa, että suurtuotannon edut johtavat kustannusten alenemiseen.
- (14) Tässä direktiivissä käsitellään tarvetta antaa jäsenvaltioille tukea helpottamalla ja jäsentämällä tiedon ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa tavalla, joka edistää puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen ostamista.
- (15) Ajoneuvojen hankinnoilla julkisia liikennepalveluja varten voi olla merkittävä vaikutus markkinoihin, jos yhteisön tasolla sovelletaan yhdenmukaistettuja valintaperusteita.
- (16) Suurin vaikutus markkinoihin ja paras kustannus-hyötyn tulos saavutetaan edellyttämällä, että julkisissa liikennepalveluissa käytettävien ajoneuvojen hankinnoissa yhdeksi valintaperusteeksi otetaan energiankulutuksesta, hiilidioksidipäästöistä ja epäpuhtauspäästöistä ajoneuvon elinkaaren aikana aiheutuvat kustannukset.
- (17) Direktiivin 2004/17/EY ja direktiivin 2004/18/EY soveltamisalan mukaisesti ja noudattaen täysimääräisesti näiden direktiivien kansallisen täytäntöönpanon säännöksiä tämän direktiivin olisi katettava hankintaviranomaisten ja -yksiköiden ostamat tieliikenteen moottoriajoneuvot riippumatta siitä, ovatko nämä viranomaiset ja yksiköt julkisia vai yksityisiä. Lisäksi tämän direktiivin soveltamisalaan olisi kuuluttava sellaisten tieliikenteen moottoriajoneuvojen ostaminen, joita käytetään julkisten henkilöliikennepalvelujen tarjoamiseksi julkisia palveluja koskevan sopimuksen nojalla, jolloin jäsenvaltioilla on vapaus jättää vähäiset ostot soveltamisalan ulkopuolelle tarpeettoman hallinnollisen rasituksen välttämiseksi.

(1) EUVL L 134, 30.4.2004, s. 1.

(2) EUVL L 134, 30.4.2004, s. 114.

- (18) Noudattaen puitteiden luomisesta moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksymiselle 5 päivänä syyskuuta 2007 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2007/46/EY (puitedirektiivi) ⁽¹⁾ ja tarpeettoman hallinnollisen kuormituksen välttämiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava vapauttaa viranomaiset ja liikenteenharjoittajat tässä direktiivissä säädettyistä vaatimuksista niiden ostaessa erityiskäyttöön suunniteltuja ja rakennettuja ajoneuvoja.
- (19) Tässä direktiivissä olisi säädettävä erilaisista mahdollisuuksista ottaa huomioon energia- ja ympäristövaikutukset. Näin viranomaiset ja liikenteenharjoittajat, jotka ovat jo kehittäneet sopivia menetelmiä paikallisten tarpeiden ja ehtojen huomioon ottamiseksi, voivat jatkaa näiden menetelmien käyttämistä.
- (20) Energiankulutuksen, hiilidioksidipäästöjen ja epäpuhtauspäästöjen huomioon ottaminen valintaperusteissa ei lisää kokonaiskustannuksia, vaan käytöstä aiheutuvia elinkaarikustannuksia ennakoidaan hankintapäätöksessä. Tämä lähestymistapa täydentää eurooppalaisia standardeja (Euro Norms) koskevaa lainsäädäntöä, jossa päästöille vahvistetaan raja-arvot, määrittämällä rahallisen arvon todellisille epäpuhtauspäästöille, eikä se edellytä uusien normien vahvistamista.
- (21) Kun hankintaviranomaiset, hankintayksiköt ja liikenteenharjoittajat täyttävät vaatimusta, joka koskee energia- ja ympäristövaikutusten huomioon ottamista, vahvistamalla teknisiä vaatimuksia, niitä kannustetaan vahvistamaan energia- ja ympäristötehokkuutta koskevat vaatimukset korkeammalle tasolle kuin yhteisön lainsäädännössä edellytetään, ottaen huomioon esimerkiksi eurooppalaiset standardit (Euro Norms), jotka on jo hyväksytty mutta jotka eivät ole vielä tulleet pakollisiksi.
- (22) ExternE-tutkimus ⁽²⁾, komission ”Puhdasta ilmaa Euroopalle” (CAFE) -ohjelma ⁽³⁾ ja HEATCO-tutkimus ⁽⁴⁾ ovat tarjonneet tietoja hiilidioksidin, typen oksidien, ei-metaanihiilivetyjen ja hiukkasten päästöjen aiheuttamista kustannuksista. Kustannuksia arvioidaan nykyarvoina, jotta hankintamenettely pysyisi yksinkertaisena.
- (23) Tässä direktiivissä olisi määriteltävä hiilidioksidipäästöjen ja epäpuhtauspäästöjen kustannusten vaihteluväli, joka yhtäältä antaa hankintaviranomaisille, hankintayksiköille ja liikenteenharjoittajille joustovaraa ottaa huomioon niiden paikallinen tilanne ja toisaalta varmistaa riittävän yhdenmukaistamisen tason.
- (24) Puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen hankintaa koskevien valintaperusteiden pakollinen soveltaminen ei estä muiden asianmukaisten valintaperusteiden huomioon ottamista. Se ei myöskään estä sellaisten ajoneuvojen valintaa, joiden varustusta on parannettu jälkiasennuksena ympäristöominaisuuksien parantamiseksi. Tällaisia muita asian kannalta merkityksellisiä valintaperusteita voidaan myös sisällyttää direktiivin 2004/17/EY tai direktiivin 2004/18/EY mukaisiin hankintoihin edellyttäen, että ne liittyvät sopimuksen kohteeseen, eivät anna hankintaviranomaiselle tai -yksikölle rajoittamatonta valinnanvapautta, ne mainitaan nimenomaisesti ja ne ovat sopusoinnussa perustamissopimuksen perusperiaatteiden kanssa.
- (25) Ajoneuvon hankintapäätöstä varten käytettävä, epäpuhtauspäästöistä aiheutuvien elinkaarikustannusten laskentamenetelmä, tässä direktiivissä määritelty numeeriset arvot mukaan luettuina, ei vaikuta muun ulkoisia kustannuksia koskevan yhteisön lainsäädännön soveltamiseen.
- (26) Tässä direktiivissä määritellyn laskentamenetelmän tarkastelussa ja tarkistamisessa olisi otettava huomioon asiaan liittyvät yhteisön säädökset ja pyrittävä johdonmukaisuuteen niiden kanssa.
- (27) Energiaa ja ympäristöstä koskevien valintaperusteiden olisi ehdottomasti oltava niiden valintaperusteiden joukossa, jotka hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt ottavat huomioon päättäessään puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen hankinnasta.
- (28) Tämän direktiivin ei pitäisi estää hankintaviranomaisia ja hankintayksiköitä asettamasta julkisissa liikennepalveluissa käytettävien ajoneuvojen ostamisessa etusijalle epäpuhtauspäästöjä koskevia uusimpia eurooppalaisia standardeja (Euro Norms) jo ennen kuin niistä tulee pakollisia. Sen ei myöskään pitäisi estää hankintaviranomaisia ja hankintayksiköitä asettamasta etusijalle vaihtoehtoisia polttoaineita, kuten vetyä, nestekaasua, paineistettua maa-kaasua ja biopolttoaineita edellyttäen, että ajoneuvon elinkaarenaikaiset energia- ja ympäristövaikutukset otetaan huomioon.
- (29) Muille ajoneuvoluokille olisi kehitettävä standardoituja yhteisön testimenettelyjä valmistajan tietojen vertailtavuuden ja avoimuuden parantamiseksi. Valmistajia olisi kannustettava esittämään tietoja elinkaarenaikaisesta kokonaiskulutuksesta, hiilidioksidipäästöistä ja epäpuhtauspäästöistä.

⁽¹⁾ EUVL L 263, 9.10.2007, s. 1.

⁽²⁾ Bickel, P., Friedrich, R., ExternE. Externalities of Energy. Methodology 2005 update, Euroopan komissio, julkaisutoimisto, Luxemburg, 2005.

⁽³⁾ Holland M., et al., (2005a). Methodology for the Cost-Benefit Analysis for CAFE: Volume 1: Overview of Methodology. AEA Technology Environment, Didcot, 2005.

⁽⁴⁾ Bickel, P., et al., HEATCO Deliverable 5. Proposal for Harmonised Guidelines, Stuttgart, 2006.

- (30) Mahdollisuus julkiseen tukeen, joka koskee puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen ostamista, mukaan lukien sellaisten moottoreiden ja korvaavien osien asentaminen jälkikäteen ajoneuvoihin, jotka täyttävät pakollisia ympäristövaatimuksia tiukemmat vaatimukset, tunnustetaan valtioneudesta ympäristönsuojelulle annetuissa komission suuntaviivoissa ⁽¹⁾ sekä tiettyjen tukimuotojen toteamisesta yhteismarkkinoille soveltuviksi perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti 6 päivänä elokuuta 2008 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 800/2008 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus) ⁽²⁾. Tässä yhteydessä merkitystä on myös komission tiedonantoon "Rautatieyrityksille myönnettäviä valtiontukia koskevat yhteisön suuntaviivat" ⁽³⁾ sisältyvillä suuntaviivoilla, erityisesti 34 kohdan alaviitteellä 1 ja 36 kohdan alaviitteellä 3. Tällaisen julkisen tuen myöntämiseen sovelletaan kuitenkin edelleen perustamissopimusta ja erityisesti sen 87 ja 88 artiklaa.
- (31) Mahdollisuus julkiseen tukeen, jolla edistetään vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelun edellyttämien infrastruktuurien kehittämistä, tunnustetaan valtioneudesta ympäristönsuojelulle annetuissa yhteisön suuntaviivoissa. Tällaisen julkisen tuen myöntämiseen sovelletaan kuitenkin edelleen perustamissopimusta ja erityisesti sen 87 ja 88 artiklaa.
- (32) Puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen ostaminen tarjoaa kaupungeille mahdollisuuden ympäristötietoiseen imagoon. Tältä osin on tärkeää julkistaa internetissä tietoja tämän direktiivin mukaisista julkisista hankinnoista.
- (33) Olisi kannustettava julkaisemaan internetissä kaikki asianmukaiset tiedot jäsenvaltioissa käytettävissä olevista rahoitusvälineistä, joista rahoitetaan kaupunkiliikenteeseen sekä puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen edistämiseen liittyviä hankkeita.
- (34) Tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY ⁽⁴⁾ mukaisesti.
- (35) Komissiolle olisi erityisesti siirrettävä toimivalta mukauttaa inflaatioon ja tekniseen kehitykseen tietoja, joita käytetään tieliikenteen moottoriajoneuvojen käytöstä aiheutuvien elinkaarikustannusten laskentaan. Koska nämä toimenpiteet ovat laajakantoisia ja niiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia, ne on hyväksyttävä päätöksen 1999/468/EY 5 a artiklassa säädettyä valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.
- (36) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitteita, joita ovat puhtaiden ja energiate-

hokkaiden ajoneuvojen markkinoiden edistäminen ja stimuloiminen sekä liikennealalla yhteisön ympäristö-, ilmasto- ja energiapolitiikkaan olevan myönteisen vaikutuksen parantaminen, vaan ne voidaan paremmin saavuttaa yhteisön tasolla, koska kustannustehokkaat muutokset Euroopan teollisuudessa edellyttävät riittävän suurta ajoneuvomäärää, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainituissa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen.

- (37) Jäsenvaltioiden ja komission olisi jatkettava työtä puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen edistämiseksi. Tässä yhteydessä tärkeässä asemassa voivat olla kansalliset ja alueelliset toimintaohjelmat, jotka määrittävät Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä 11 päivänä heinäkuuta 2006 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1083/2006 ⁽⁵⁾. Lisäksi yhteisön ohjelmat, kuten Civitas ja Euroopan älykäs energiaohjelma, voivat auttaa parantamaan liikkuvuutta kaupungeissa vähentäen samalla sen kielteisiä vaikutuksia.
- (38) Paremmasta lainsäädännöstä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen ⁽⁶⁾ 34 kohdan mukaisesti jäsenvaltioita kannustetaan laatimaan itseään varten ja yhteisön edun vuoksi omia taulukoitaan, joista ilmenee mahdollisuuksien mukaan tämän direktiivin ja sen kansallisen lainsäädännön osaksi saattamisen edellyttämien toimenpiteiden välinen vastaavuus, ja julkaisemaan ne,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Kohde ja tavoitteet

Tässä direktiivissä edellytetään, että hankintaviranomaiset, hankintayksiköt sekä tietyt liikenteenharjoittajat ottavat tieliikenteen moottoriajoneuvoja ostaessaan huomioon ajoneuvon elinkaarenaikaiset energia- ja ympäristövaikutukset, mukaan lukien energiankulutuksen ja hiilidioksidipäästöt ja tietyt epäpuhkauspäästöt, niin, että tavoitteina on edistää ja stimuloida puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen markkinoita sekä parantaa liikennealan myönteistä vaikutusta yhteisön ympäristö-, ilmasto- ja energiapolitiikkaan.

2 artikla

Poikkeukset

Jäsenvaltiot voivat vapauttaa tämän direktiivin vaatimuksista sellaisten ajoneuvojen ostamista koskevat sopimukset, joihin viitataan direktiivin 2007/46/EY 2 artiklan 3 kohdassa ja joita varten ei vaadita tyyppihyväksyntää tai yksittäistä hyväksyntää niiden alueella.

⁽¹⁾ EUVL C 82, 1.4.2008, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 214, 9.8.2008, s. 3.

⁽³⁾ EUVL C 184, 22.7.2008, s. 13.

⁽⁴⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽⁵⁾ EUVL L 210, 31.7.2006, s. 25.

⁽⁶⁾ EUVL C 321, 31.12.2003, s. 1.

3 artikla

Sovellettamisala

Tätä direktiiviä sovelletaan sopimuksiin, jotka koskevat tieliikenteen moottoriajoneuvojen ostamista, jonka suorittavat:

- a) hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt siltä osin kuin niillä on velvollisuus soveltaa direktiiveissä 2004/17/EY ja 2004/18/EY säädettyjä hankintamenettelyjä;
- b) liikenteenharjoittajat julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseksi rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista 23 päivänä lokakuuta 2007 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1370/2007 ⁽¹⁾ tarkoitetun julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen nojalla jäsenvaltioiden vahvistaman kynnysarvon, joka ei saa ylittää direktiiveissä 2004/17/EY ja 2004/18/EY vahvistettuja kynnysarvoja, ylittyessä.

4 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 1) 'hankintaviranomaisilla' direktiivin 2004/17/EY 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja direktiivin 2004/18/EY 1 artiklan 9 kohdassa määritellyjä hankintaviranomaisia;
- 2) 'hankintayksiköillä' direktiivin 2004/17/EY 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja hankintayksiköitä;
- 3) 'tieliikenteen moottoriajoneuvolla' liitteen taulukossa 3 lueteltuihin ajoneuvoluokkiin kuuluvaa ajoneuvoa.

5 artikla

Puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen ajoneuvojen ostaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 4 päivästä joulukuuta 2010 alkaen kaikki 3 artiklassa tarkoitettujen hankintaviranomaiset, hankintayksiköt ja liikenteenharjoittajat ottavat tieliikenteen moottoriajoneuvoja ostaessaan huomioon ajoneuvon käytöstä aiheutuvat elinkaarenaikaiset energia- ja ympäristövaikutukset, sellaisina kuin ne on esitetty 2 kohdassa, sekä soveltavat vähintään yhtä 3 kohdassa esitetyistä vaihtoehdoista.

2. Huomioon otettaviin ajoneuvon käytöstä aiheutuviin energia- ja ympäristövaikutuksiin on sisällytettävä vähintään seuraavat:

- a) energiankulutus;
- b) hiilidioksidipäästöt; ja
- c) typen oksidien, metaanittomien hiilivetyjen ja hiukkasten päästöt.

⁽¹⁾ EUVL L 315, 3.12.2007, s. 1.

Ensimmäisessä alakohdassa mainittujen ajoneuvon käytöstä aiheutuvien energia- ja ympäristövaikutusten lisäksi hankintaviranomaiset, hankintayksiköt ja liikenteenharjoittajat voivat arvioida myös muita ympäristövaikutuksia.

3. Edellä olevien 1 ja 2 kohdan vaatimukset on täytettävä seuraavien vaihtoehtojen mukaisesti:

- a) asetetaan energia- ja ympäristötehokkuutta koskevat tekniset vaatimukset tieliikenteen moottoriajoneuvojen ostamista koskevissa asiakirjoissa kunkin huomioon otettavan vaikutuksen osalta sekä mahdollisten muiden ympäristövaikutusten osalta; tai
- b) sisällytetään energia- ja ympäristövaikutukset ostopäätökseen, jolloin:

— tämä tehdään käyttämällä näitä vaikutuksia valintaperusteina, jos sovelletaan hankintamenettelyä, ja

— käytetään 6 artiklassa esitettyä menetelmää, jolla näille vaikutuksille määritetään rahallinen arvo sisällytettäväksi ostopäätökseen.

6 artikla

Ajoneuvon käytöstä aiheutuvien elinkaarikustannusten laskentamenetelmät

1. Sovellettaessa 5 artiklan 3 kohdan b alakohdan toista luetelmakohtaa ostettavien ajoneuvojen käyttöön liittyville elinkaarikustannuksille, jotka aiheutuvat ajoneuvojen energiankulutuksesta ja liitteen taulukossa 2 mainituista hiilidioksidipäästöistä ja epäpuhtauspäästöistä niiden elinkaaren aikana, määritetään rahallinen arvo, ja kustannukset lasketaan käyttämällä seuraavissa alakohdissa esitetyjä menetelmiä:

- a) Ajoneuvon energiankulutuksesta aiheutuvat käyttöön liittyvät elinkaarikustannukset lasketaan seuraavalla menetelmällä:

— tämän artiklan 2 kohdan mukainen ajoneuvon polttoaineenkulutus kilometriä kohden lasketaan energiankulutuksena kilometriä kohden riippumatta siitä, ilmoitetaanko se suoraan, kuten esimerkiksi sähköautojen tapauksessa, vai ei. Kun polttoaineen kulutus ilmoitetaan eri yksikköinä, se muunnetaan energiankulutukseksi kilometriä kohden käyttäen liitteessä olevassa taulukossa 1 olevia muuntokertoimia, jotka kuvaavat eri polttoaineiden energiasisältöä,

— käytetään yhtä rahallista arvoa energiayksikköä kohden. Tämä yksittäinen arvo on liikennepolttoaineena käytetyn bensiinin tai dieselpolttoaineen kustannus energiayksikköä kohden ennen veroja riippuen siitä, kumpi on alhaisempi,

— ajoneuvon energiankulutuksesta aiheutuvat käyttöön liittyvät elinkaarikustannukset lasketaan kertomalla 3 kohdan mukaiset ajoneuvon käyttöä aikaiset ajokilometrit, ottaen tarvittaessa huomioon jo toteutuneet ajokilometrit, tämän alakohdan ensimmäisen luettelakohdan mukaisella energiankulutuksella kilometriä kohden ja tämän alakohdan toisen luettelakohdan mukaisella kustannuksella energiayksikköä kohden.

b) Ajoneuvon hiilidioksidipäästöistä aiheutuvat käyttöön liittyvät elinkaarikustannukset lasketaan kertomalla 3 kohdan mukaiset ajoneuvon käyttöä aikaiset ajokilometrit, ottaen tarvittaessa huomioon jo toteutuneet ajokilometrit, 2 kohdan mukaisilla hiilidioksidipäästöillä kilogrammoina kilometriä kohden ja liitteen taulukossa 2 esitetyillä kustannuksilla kilogrammaa kohden.

c) Liitteen taulukossa 2 luetelluista epäpuhtauspäästöistä aiheutuvat käyttöön liittyvät elinkaarikustannukset lasketaan laskemalla yhteen typen oksidien, ei-metaanihiilivetyjen ja hiukasten päästöistä aiheutuvat käyttöön liittyvät elinkaarikustannukset. Kunkin epäpuhtauden päästöistä aiheutuvat käyttöön liittyvät elinkaarikustannukset lasketaan kertomalla 3 kohdan mukaiset ajoneuvon käyttöä aikaiset ajokilometrit, ottaen tarvittaessa huomioon jo toteutuneet ajokilometrit, 2 kohdan mukaisilla päästöillä grammoina kilometriä kohden ja vastaavilla kustannuksilla grammaa kohden. Kustannukset määritetään liitteen taulukon 2 mukaisista yhteisön keskiarvoista.

Edellä 3 artiklassa tarkoitetut hankintaviranomaiset, hankintayksiköt ja liikenteenharjoittajat voivat soveltaa korkeampia kustannuksia edellyttäen, etteivät ne ylitä liitteen taulukossa 2 esitettyjä asianomaisia arvoja kerrottuna tekijällä 2.

2. Ajoneuvon käytöstä aiheutuvien kilometrikohtaisten polttoainekulutuksen ja liitteen taulukossa 2 mainittujen hiilidioksidipäästöjen ja epäpuhtauspäästöjen on perustuttava standardoituun yhteisön testimenettelyihin niiden ajoneuvojen osalta, joille tällaiset testimenettelyt on määritelty yhteisön tyyppihyväksyntälainsäädännössä. Niiden ajoneuvojen osalta, joille ei ole määritelty standardoituja yhteisön testimenettelyjä, eri tarjousten vertailukelpoisuus on varmistettava käyttämällä yleisesti hyväksytyjä testimenettelyjä tai viranomaisen teettämien testien tuloksia tai valmistajan toimittamia tietoja.

3. Ajoneuvon käyttöä aikaiset ajokilometrit, jos niitä ei ole muutoin määritelty, otetaan liitteen taulukosta 3.

7 artikla

Mukauttaminen tekniikan kehitykseen

Komissio mukauttaa inflaatioon ja tekniikan kehitykseen liitteessä esitetyt tiedot, joita käytetään tieliikenteen moottoriajo-

neuvojen käytöstä aiheutuvien elinkaarikustannusten laskennassa. Nämä toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia, hyväksytään 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

8 artikla

Parhaiden käytäntöjen vaihtaminen

Komissio helpottaa ja organisoii sellaisten tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtamista jäsenvaltioiden välillä, jotka koskevat toimintatapoja, joilla edistetään sitä, että 3 artiklassa tarkoitetut hankintaviranomaiset, hankintayksiköt ja liikenteenharjoittajat ostaisivat puhtaita ja energiatehokkaita tieliikenteen moottoriajoneuvoja.

9 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea.

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 a artiklan 1–4 kohtaa ja 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

10 artikla

Raportointi ja uudelleentarkastelu

1. Komissio laatii kahden vuoden välein 4 päivästä joulukuuta 2010 alkaen kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta ja yksittäisten jäsenvaltioiden toteuttamista toimista, joiden tarkoituksena on edistää puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen ostamista.

2. Näissä kertomuksissa arvioidaan tämän direktiivin ja erityisesti 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen vaihtoehtojen vaikutuksia ja lisätoimien tarpeellisuutta sekä esitetään tarvittaessa ehdotuksia.

Kyseisissä kertomuksissa komissio tarkastelee ajoneuvojen, jotka on ostettu markkinoiden parhaita vaihtoehtoja vastaavalla tavalla elinkaarenaikaiset energia- ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen, nimellisiä ja suhteellisia määriä kunkin liitteen taulukossa 3 esitetyn ajoneuvoluokan osalta ja vertaa niitä näiden ajoneuvojen kokonaismarkkinoihin arvioiden, miten 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut vaihtoehdot ovat vaikuttaneet markkinoihin. Komissio arvioi lisäksi jatkotoimien tarvetta ja esittää ehdotuksia tarvittaessa.

3. Viimeistään ensimmäisen kertomuksen ilmestyessä komissio tarkastelee 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja vaihtoehtoja, esittää 6 artiklassa tarkoitettuja menetelmiä koskevan arvion ja ehdottaa tarvittaessa asianmukaisia muutoksia.

11 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 4 päivänä joulukuuta 2010. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitettuja kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

12 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

13 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Strasbourgissa 23 päivänä huhtikuuta 2009.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

H.-G. PÖTTERING

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

P. NEČAS

LIITE

Tiedot, joita käytetään tieliikenteen moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvien elinkaarikustannusten laskennassa

Taulukko 1: Moottoripolttoaineiden energiasisältö

Polttoaine	Energiasisältö
Diesel	36 MJ/litra
Bensiini	32 MJ/litra
Maakaasu/biokaasu	33–38 MJ/Nm ³
Nestekaasu	24 MJ/litra
Etanoli	21 MJ/litra
Biodiesel	33 MJ/litra
Emulsiopolttoaine	32 MJ/litra
Vety	11 MJ/Nm ³

Taulukko 2: Tieliikenteen päästöjen kustannukset (vuoden 2007 hinnoin)

Hiilidioksidi	Typen oksidit	Ei-metaanihiilivedyt	Hiukkaset
0,03–0,04 euroa/kg	0,0044 euroa/g	0,001 euroa/g	0,087 euroa/g

Taulukko 3: Tieliikenteen moottoriajoneuvojen käyttöiän aikaiset ajokilometrit

Ajoneuvoluokka (Direktiivissä 2007/46/EY määritellyt M- ja N-luokat)	Käyttöiän aikaiset ajokilometrit
Henkilöautot (M ₁)	200 000 km
Kevyet hyötyajoneuvot (N ₁)	250 000 km
Raskaat tavarankuljetusajoneuvot (N ₂ , N ₃)	1 000 000 km
Linja-autot (M ₂ , M ₃)	800 000 km

II

(EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen ei ole pakollista)

PÄÄTÖKSET

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 28 päivänä tammikuuta 2009,

valtiontuesta C 27/05 (ent. NN 69/04) rehun ostamiseen Friuli-Venezia Giulian alueella (20 päivänä elokuuta 2003 annetussa aluelain nro 14 oleva 16 pykälän ja Triesten kauppakamarin julkaisema kiinnostuksenilmaisupyynnö)

(tiedoksiannettu numerolla K(2009) 187)

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)

(2009/382/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

on mainitun artiklan mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa,

sekä katsoo seuraavaa:

vänä kesäkuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä Italian viranomaisilta kirjeen, jonka mukaan ne olivat lähettäneet 30 päivänä syyskuuta 2003 ja 12 päivänä maaliskuuta 2004 Triesten ja Gorizian kauppakamareille muistutukset tarpeesta julkaista kiinnostuksenilmaisupyynnöt edellä mainitun lain 6 pykälässä säädetyistä tuista ja ilmoittaa niistä komissiolle.

(4) Komissio pyysi näiden tietojen perusteella Italian viranomaisia 28 päivänä kesäkuuta 2004 päivättyllä kirjeellä toimittamaan sille kyseiset kaksi kirjettä sekä kauppakamarin laatimat kiinnostuksenilmaisupyynnöt. Lisäksi komissio tiedusteli, oliko tukea myönnetty, ja jos oli, mitkä olivat tukien määrät ja myöntämisperusteet.

I MENETTELY

(1) Komissio pyysi 2 päivänä huhtikuuta 2004 päivättyllä kirjeellä Italian viranomaisilta useita lisätietoja sen jälkeen, kun se oli saanut tietoja ja kantelun, joiden mukaan 20 päivänä elokuuta 2003 annetun Friuli-Venezia Giulian alueen aluelain nro 14 nojalla myönnettiin varoja Triesten ja Gorizian kauppakamareille vuonna 2003 koetusta kuivuudesta kärsineiden tilojen rehutarpeen kattamiseen.

(2) Komissio ei ollut saanut Italian viranomaisilta pyytämäänsä tietoja neljän viikon pituisen määräajan loppuun mennessä, joten se lähetti niille muistutuksen 26 päivänä toukokuuta 2004 päivättyllä kirjeellä.

(3) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa välitti komissiolle 10 päivänä kesäkuuta 2004 päivättyllä ja 15 päi-

(5) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti komissiolle 27 päivänä syyskuuta 2004 päivättyllä ja 29 päivänä syyskuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä 28 päivänä kesäkuuta 2004 päivätyssä kirjeessä pyydetty teksti ja tiedot.

(6) Koska näistä tiedoista kävi selkeästi ilmi, että Triesten kauppakamari oli jo julkaissut kiinnostuksenilmaisupyynnön, jolla oli ollut vaikutuksia, ja että lisäksi tuet, joita kauppakamarit saattoivat myöntää tai olivat jo myöntäneet, eivät sisällyneet komission asiana N 241/01 hyväksymään kauppakamarien yleiseen tukiohjelmaan, komissio päätti aloittaa ilmoittamatonta tukea koskevaa asiaa NN 69/04 koskevan menettelyn.

- (7) Komissio pyysi 12 päivänä marraskuuta 2004 päivättyllä kirjeellä Italian viranomaisilta lisätietoja kyseisistä tuista.
- (8) Komissio sai samana päivänä Italian viranomaisilta kirjeen, joka sisälsi täydennyksiä 28 päivänä kesäkuuta 2004 päivätystä kirjeestä (vrt. johdanto-osan 4 kappale) pyydettyihin tietoihin.
- (9) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa pyysi 6 päivänä tammikuuta 2005 päivättyllä ja 11 päivänä tammikuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä komissiolta jatkoa kyseistä tukea koskevien lisätietojen toimittamisen määräaikaan, jotta ne voisivat tarkastella asiaan liittyvää alueellista sääntelyä uudelleen.
- (10) Komissio antoi kuukauden lisäaikaa 25 päivänä tammikuuta 2005 päivättyllä kirjeellä.
- (11) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti 21 päivänä helmikuuta 2005 päivättyllä kirjeellä Italian viranomaisilta kirjeen, jonka mukaan Gorizian kauppakamari ei ollut pannut suunniteltua tukea täytäntöön ja aikoi peruuttaa sen (kirjeen liitteenä oli kyseisen kauppakamarin päätös, jossa tämä vahvistettiin).
- (12) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti komissiolle 28 päivänä helmikuuta 2005 päivättyllä ja 1 päivänä maaliskuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä sekä 30 päivänä maaliskuuta 2005 päivättyllä ja 31 päivänä maaliskuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä lisätietoja Triesten kauppakamarin myöntämistä tuista.
- (13) Komissio ilmoitti Italialle 22 päivänä heinäkuuta 2005 päivättyllä kirjeellään ⁽¹⁾ päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely rehun ostamiseen tarkoitettua tuesta, josta on säädetty 20 päivänä elokuuta 2003 annetussa aluelaisa nro 14 olevassa 6 §:ssä ja jota koskevan kiinnostuksenilmaisupyynnön Triesten kauppakamari oli julkaissut.
- (14) Komission päätös menettelyn aloittamisesta ⁽²⁾ on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Komissio on pyytänyt asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa kyseisistä toimenpiteistä.
- (15) Komissio ei ole saanut huomautuksia asianomaisilta.

II TOIMENPITEEN KUVAUS

- (16) Aluehallinto voi myöntää 20 päivänä elokuuta 2003 annetun Friuli-Venezia Giulian alueen aluelain nro 14, jäljempänä 'aluelaki nro 14', 6 pykälän mukaan Triesten kauppaa-, teollisuus-, käsiteollisuus- ja maatalouskamarille 170 000 euroa ja Gorizian kauppaa-, teollisuus-, käsiteollisuus- ja maatalouskamarille 80 000 euroa erityisrahoitusta vuonna 2003 koetusta kuivuudesta johtuvista karjan ruokintaongelmista huolehtimiseksi sellaisilla alueilla sijaitsevilla tiloilla, joilla ei ole yhteisiä kastelujärjestelmiä.
- (17) Triesten kauppakamarin julkaisemassa kiinnostuksenilmaisupyynnössä on kyse taloudellisesta tuesta Triesten maakunnassa sijaitseville, vuoden 2003 kuivuudesta kärsineille tiloille, joilla maata ei ole voitu kastella yhteisen kastelujärjestelmän puuttumisen vuoksi ja jotka ovat tämän vuoksi menettäneet tuotannostaan vähintään 20 prosenttia epäsuotuisilla alueilla ja 30 prosenttia muilla alueilla. Tuki annetaan eläinten ruokinnassa välttämättömän rehun ostamiseen.
- (18) Tuen maksamisen edellytyksenä on 1 päivän toukokuuta ja 20 päivän marraskuuta 2003 välisenä aikana tehtyihin rehuostoihin liittyvien laskujen esittäminen, ja tuki kattaa rehumäärän, joka tarvitaan kyseisellä tilalla oleville ja kyseiselle karjankasvattajalle kuuluville eläinyksiköille laske- tun ravitsemuksellisen tarpeen tyydyttämiseen. Eläinyksiköihin kuuluvat naudat, lampaat, vuohet ja hevoset, jotka on tarkoitettu teurastettaviksi tai työnteekoon; teuraseläinten kohdalla tuensaajien on oltava päätoimisia karjankasvattajia tai viljelijöitä, jotka kuuluvat INPS:n (Istituto nazionale per la previdenza sociale) maatalousalan sosiaaliturvan piiriin. Ilmaisulla "rehu" tarkoitetaan kaikentyyppistä kuivattua heinää.
- (19) Tukea voidaan maksaa kaikille sitä hakeville Triesten maakunnassa sijaitseville tiloille siihen asti, kun tätä tarkoitusta varten perustettu rahasto on käytetty loppuun.
- (20) Korvattava rehun enimmäismäärä on vahvistettu 1 500 kilogrammaksi eläinyksikköä kohti. Tukea laskettaessa käytetty viitehintana on 20 euroa arvonlisävero mukaan luettuna. Jos hakemuksia on ennakoitua enemmän, yksittäisiä tukia pienennetään suhteellisesti eläinyksikköä kohti.
- (21) Jos tuensaajatilat hakevat ja saavat muita tukia vuoden 2003 kuivuudesta johtuvien tappioiden vuoksi, kiinnostuksenilmaisupyynnössä esitettyä tuen määrää pienennetään vastaavasti.

⁽¹⁾ Kirje SG(2005)-Grefe D/203816.

⁽²⁾ EUVL C 233, 22.9.2005, s. 5.

III PERUSTAMISSOPIMUKSEN 88 ARTIKLAN 2 KOHDAN MUKAISEN MENETTELYN ALOITTAMISTA KOSKEVA PÄÄTÖS

(22) Komissio aloitti perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa määrätyn menettelyn, koska se epäili käsiteltävänä olevien tukitoimenpiteiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille. Sen epäilyjen perustana olivat seuraavat seikat:

- a) komissio ei voinut todeta hallussaan olevien säännösten perusteella, että tukeen oikeuttava tappioiden vähimmäismäärä olisi vahvistettu noudattaen tiukasti maatalousalan valtiontukea koskevien yhteisön suuntaviivojen ⁽¹⁾, jäljempänä 'suuntaviivat', 11.3 kohdan sääntöjä, minkä vuoksi se ei voinut sulkea pois mahdollisuutta, että tukea oli maksettu tietyille viljelijöille, jotka eivät olisi olleet tukikelpoisia, mikäli tappioiden vähimmäismäärä olisi laskettu kyseisessä kohdassa esitettyllä tavalla;
- b) varsinaista tukea laskettaessa käytetty laskutapa ei vastannut suuntaviivojen 11.3 kohdassa tarkoitettua laskutapaa, sillä se perustui yksinkertaisesti ostetun rehun yksikköpainohintaan; lisäksi tuki piti maksaa rehun ostolaskujen perusteella, mutta Triesten kauppakamarin kiinnostuksenilmaisupyynnössä ei tähdennetty, että ostot oli rajoitettava vain siihen rehumäärään, joka oli tosiasiallisesti menetetty kuivuuden vuoksi;
- c) suuntaviivojen 11.3 kohdan mukaan tuen määrästä on vähennettävä mahdolliset suoraan maksetut tuet, mutta Italian viranomaiset eivät olleet toimittaneet tästä mitään tietoa; tämän vuoksi ei voitu sulkea pois liiallisten korvausten mahdollisuutta;
- d) saman suuntaviivojen kohdan mukaan maksetusta tuesta on vähennettävä vakuutus sopimusten perusteella mahdollisesti saadut korvaukset ja otettava huomioon myös tavanomaiset kustannukset, joilta viljelijä on säästynyt esimerkiksi sen takia, että satoa ei ole saatu korjattua; Italian viranomaiset eivät kuitenkaan ole toimittaneet asiasta mitään tietoa, mikä vahvistaa entisestään epäilyjä liiallisista korvauksista.

IV ITALIAN VIRANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

(23) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti komissiolle 26 päivänä syyskuuta 2005 päivätyllä ja 27 päivänä syyskuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä Italian viranomaisten huomautukset perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn aloittamisesta kyseiseen tukeen liittyen.

(24) Italian viranomaisten huomautuksissa todetaan muun muassa, että Friuli-Venezia Giulia alue julisti vuoden 2003 kuivuuden "epäsuotuisiksi sääoloiksi" 16 päivänä syyskuuta 2003 annetulla aluevaltuuston puheenjohtajan asetuksella nro 0329/Pres., minkä alueen meteorologinen tutkimuslaitos vahvisti ja minkä vuoksi myönnettiin valtiontuki, josta ilmoitettiin komissiolle ja jonka komissio hyväksyi (asia N 262/04).

(25) Italian viranomaiset myöntävät, ettei Triesten kauppakamarin käyttämä Triesten maakunnan viljelijöiden kärsimien tappioiden laskutapa ole suuntaviivojen 11.3 kohdan mukainen. Viranomaisten mukaan Triesten kauppakamari kuitenkin varmisti perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn aloittamisen jälkeen kaikkien tukea saaneiden tilojen (43 tilaa) tuotantotappion vähimmäismäärän vertaamalla rehuntuotannon keskitasoa kolmivuotiskaudella 2000–2002 (jonka aikana ei maksettu korvauksia epäsuotuisista sääoloista johtuvien tappioiden vuoksi) vuonna 2003 tuotetun rehun määriin. Viranomaisten mukaan saadut tiedot osoittivat, että kaikissa tapauksissa tappiot olivat tuelle asetettuja vähimmäismääriä suuremmat (20 prosenttia epäsuotuisilla alueilla ja 30 prosenttia muilla alueilla).

(26) Italian viranomaiset toteavat myös laskeneensa tuen, joka suuntaviivojen mukaan olisi voitu maksaa. Ne käyttivät tätä varten 23 päivänä toukokuuta 2003 tehtyyn aluehallituksen päätökseen sisältyneitä tietoja rehun keskimäärästä ja keskihinnosta kolmivuotiskaudella 2000–2002. Saadusta määrästä vähennettiin kunkin tilan vuodelta 2003 ilmoittama tosiasiallinen tuotantomäärä, joka kerrottiin kyseisen vuoden keskihinnalla. Viranomaiset siirsivät kaikki laskelmat taulukkoon, jossa esitetään maksetut tuen määrät, sellaisten tukien määrät, jotka olisi suuntaviivojen mukaan voitu hyväksyä, sekä sellaisten vähämerkityksisten tukien määrät, jotka voidaan vielä maksaa tuensaajille Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalous- ja kalastus alalla 6 päivänä lokakuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1860/2004 ⁽²⁾ nojalla. Taulukko osoittaa, että jos vähämerkityksinen tuki yhdistetään tukiin, jotka voidaan myöntää suuntaviivojen mukaisesti, ainoastaan kaksi viljelijää on saanut kärsittyjä tappioita suurempaa tukea, ja Italian viranomaiset ovat sitoutuneet korjaamaan tilanteen.

(27) Italian viranomaiset vastaavat komission perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaista menettelyä aloittaessaan esittämiin epäilyihin, että käsiteltävänä olevien tukien saajat eivät olleet saaneet rehuja varten suoraa tukea tai mahdollisia vakuutus korvauksia. Viranomaisten mukaan tuensaajille aiheutui rehun korjaamiseen ja kuljetukseen liittyviä menoja siitä rehu tuotannosta, jota loppujen lopuksi saatiin.

⁽¹⁾ EYVL C 28, 1.2.2000, s. 2.

⁽²⁾ EUVL L 325, 28.10.2004, s. 4.

(28) Italian viranomaisten mukaan myös kaikille tätä tukea saaneille maanviljelijöille on ilmoitettu, että toimenpiteestä oli aloitettu perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukainen menettely.

V ARVIOINTI

(29) Perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Alueilla nro 14 säädettyt tuet vastaavat tätä määritelmää, sillä niiden myöntäjänä on paikallinen taho, niillä suositaan tietynlaisia tuotantoa (kotieläintuotantoa, sillä rehun hankintatuen kohteena on eläinten ruokinta) ja ne saattavat vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, kun otetaan huomioon Italian asema kyseisessä tuotannossa (Italian osuus esimerkiksi naudanlihan tuotannosta yhteisössä vuonna 2006 oli 13,3 prosenttia ja se oli unionin kolmanneksi suurin naudanlihan tuottaja).

(30) Eräitä toimenpiteitä voidaan kuitenkin poikkeuksellisesti pitää yhteismarkkinoille soveltuvina perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

(31) Kun tarkasteltavana olevassa tapauksessa otetaan huomioon tuen luonne (tuki viljelijöille myönnettäviin korvauksiin epäsuotuisista sääoloista johtuvien tappioiden vuoksi), ainoa sovellettavissa oleva poikkeus on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettu poikkeus, jonka nojalla tuki tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen on hyväksyttävää, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla (perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua poikkeusta sovelletaan itse luonnonmullistusten yhteydessä, ei niihin rinnastettavien tilanteiden yhteydessä; kuten suuntaviivoista käy ilmi, komissio on aina katsonut, ettei kuivuutta sinänsä voida pitää 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna luonnonmullistuksena).

(32) Jotta edellä mainittua poikkeusta voitaisiin soveltaa, käsiteltävänä olevia tukia, jotka ovat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan (nykyään 88 artiklan) soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999⁽¹⁾ 1 artiklan f alakohdassa tarkoitettulla tavalla sääntöjenvastaisia, on tarkasteltava niiden puolueettomien sääntöjen perusteella, jotka sisältävät tuen myöntämishetkellä voimassa olleisiin asiakirjoihin valtioneuvoston sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien sääntöjen määräytymisestä annetun komission ilmoituksen⁽²⁾ mukaisesti.

(33) Tässä tapauksessa tuen myöntämishetkellä sovellettavat säännöt ovat suuntaviivojen 11.3 kohtaan sisältyvät säännöt. Niiden mukaan

a) vahinkojen tason on ylitettävä tietty vähimmäismäärä, joka on vahvistettu 20 prosentiksi tavanomaisesta tuotannosta epäsuotuisilla alueilla ja 30 prosentiksi muilla alueilla; tappio lasketaan kutakin yksittäistä tilaa kohti;

b) edellä mainitut vähimmäismäärät olisi määritettävä vertaamalla viljelykasvista kyseisenä vuotena saatua kokonaissatoa tavanomaisena vuotena saatuun vuotuisen kokonaissatoon; tavanomaisen vuoden kokonaistuotannon määrä olisi periaatteessa laskettava käyttäen kolmen edellisen vuoden keskimääräistä tuotantoa ottamatta huomioon sellaista vuotta, jolta on mahdollisesti maksettu korvausta epäsuotuisien sääolojen vuoksi; tavanomaisen tuotannon muita laskutapoja alueelliset viitearvot mukaan luettuina voidaan kuitenkin hyväksyä, jos ne ovat edustavia eivätkä perustu epätavallisen korkeisiin satoihin;

c) maksettava tuki ei saa liiallisten korvausten välttämiseksi ylittää määrää, joka lasketaan kertomalla tavanomaisena kautena saavutettava keskimääräinen tuotantomäärä samana kautena sovellettavalla keskihinnalla ja vähentämällä tästä tapahtuman ilmenemisvuoden tosiasiallinen tuotantomäärä kerrottuna kyseisen vuoden keskihinnalla;

d) tuesta olisi vähennettävä mahdolliset suoraan maksetut tuet;

e) tuesta olisi vähennettävä vakuutus sopimusten perusteella mahdollisesti saadut korvaukset; lisäksi olisi otettava huomioon myös tavanomaiset kustannukset, joilta viljelijä on säästynyt esimerkiksi sen takia, että satoa ei ole korjattu.

(34) Komissio toteaa ensimmäisten kahden edellytyksen noudattamisesta, että Italian viranomaiset vahvistivat kuivuuden asianmukaisten sääntöjen perusteella. Edellä mainittujen epäsuotuisista sääoloista johtuvien tappioiden kokonaismäärän osalta komissio toteaa Italian viranomaisten itsekin tunnustavan, ettei Triesten maakunnan viljelijöiden kärsimiä tappioita laskettaessa käytetty laskutapa ole suuntaviivojen 11.3 kohdan säännösten mukainen. Komissio voi ainoastaan vahvistaa tämän, sillä Triesten kauppakamarin julkaisemassa kiinnostuksenilmaispyynnössä vahvistetaan yksinkertaisesti vähimmäismäärä, jonka ylittävistä tappioista tukea voidaan myöntää, mutta ei täsmennetä kyseisten tappioiden määrittelytavan yksityiskohtia.

⁽¹⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽²⁾ EYVL C 119, 22.5.2002, s. 22.

- (35) Niiden tietojen mukaan, jotka Italian viranomaiset toimittivat perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn aloittamista koskevan päätöksen tekemisen jälkeen, suuntaviivojen 11.3 kohdan mukaisen menettelyn soveltaminen eli tässä tapauksessa vertailu kolmivuotiskaudella 2000–2002 (jonka aikana ei maksettu korvauksia epäsuotuisista sääoloista johtuvien tappioiden vuoksi) saavutetun rehuntuotannon keskitason ja vuonna 2003 tuotetun rehun määrän välillä osoittaa, että jokaisen yksittäisen tukea saaneen tilan tappiot olivat suuremmat kuin tuen saamiseen oikeuttavat vähimmäismäärät (20 prosenttia epäsuotuisilla alueilla ja 30 prosenttia muilla alueilla).
- (36) Komissio toteaa tuen varsinaisesta laskutavasta (ja samalla kolmannen edellä mainitun edellytyksen noudattamisesta), ettei se vastaa suuntaviivoja, sillä tuki maksettiin 1 päivän toukokuuta ja 20 päivän marraskuuta 2003 välisenä aikana tehtyihin rehuostoihin liittyvien laskujen esittämistä vastaan, ja se kattoi rehumäärän, joka tarvitaan kunkin tilan eläinyksikköjen mukaan lasketun ravitsemuksellisen tarpeen tyydyttämiseen, kun taas suuntaviivojen mukaan maksettava tuki ei saa ylittää määrää, joka lasketaan kertomalla tavanomaisena kautena saavutettava keskimääräinen tuotantomäärä samana kautena sovellettavalla keskihinnalla ja vähentämällä tästä tapahtumavuoden tosiasiallinen tuotantomäärä kerrottuna kyseisen vuoden keskihinnalla.
- (37) Italian viranomaisten perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn aloittamista koskevan päätöksen tekemisen jälkeen toimittamista tiedoista käy ilmi, että Triesten kauppakamarin soveltama laskutapa johti useissa tapauksissa (12:ssa tapauksessa 43:sta) siihen, että maksettu tuki oli suurempi kuin suuntaviivojen mukaisella laskutavalla laskettuna.
- (38) Komissio ei voi hyväksyä Triesten kauppakamarin käyttämää laskutapaa, koska se johti yli 25 prosentissa tapauksissa suuntaviivojen 11.3 kohdan mukaisia suurempiin tukiin.
- (39) Komissio ottaa suuntaviivojen 11.3 kohdan muiden edellytysten (ja samalla neljännen ja viidennen edellä mainitun edellytyksen) noudattamisen osalta huomioon Italian viranomaisten esittämät tiedot, joiden mukaan tuensaajat eivät saaneet rehuun liittyviä suoria tukia tai vakuutus- sopimusten perusteella maksettavia korvauksia, ja tuensaajille aiheutui rehun korjaamiseen ja kuljetukseen liittyviä menoja siitä rehuotannosta, jota loppujen lopuksi saatiin. Nämä tiedot osoittavat, ettei kyseisiä edellytyksiä sovelleta tähän tapaukseen.

VI PÄÄTELMÄT

- (40) Komissio ei voi edellä esitetyn perusteella todeta, että kaikki suuntaviivojen 11.3 kohdan edellytykset täyttyisivät, sillä kuten johdanto-osan 38 kappaleessa on todettu, Triesten kauppakamarin käyttämä laskutapa johti useissa tapauksissa suurempiin tuen määriin kuin ne, jotka olisi voitu maksaa ilman, että kyseessä katsottaisiin olevan liiallinen korvaus.
- (41) Tukiin, jotka Triesten kauppakamari myönsi rehun ostamiseen vuoden 2003 kuivuuden johdosta, ei siis voida soveltaa perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettua poikkeusta, kun kyseessä on sen määrän ylittävä osuus, johon kyseistä poikkeusta olisi voitu soveltaa käyttämällä suuntaviivojen 11.3 kohdassa tarkoitettua laskutapaa. Tuki, joka ei ylitä kyseistä määrää, soveltuu kuitenkin yhteismarkkinoille, koska se täyttää kaikki suuntaviivoissa asetetut edellytykset.
- (42) Asetuksen (EY) N:o 659/1999 artiklan 1 kohdan mukaan komission on päätettävä sääntöjenvastaista tukea koskevissa kielteisissä päätöksissä, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta. Italian on siis toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet myönnetyn tuen takaisinperimiseksi tuensaajalta. Italiassa on komission tiedonannon "Sääntöjenvastaisen ja yhteismarkkinoille soveltumattoman valtiontuen takaisinperintää edellyttävien komission päätösten tehokas täytäntöönpano jäsenvaltioissa" ⁽¹⁾ 42 kohdan mukaisesti aikaa tämän päätöksen täytäntöönpanoon neljä kuukautta sen voimaantulosta. Takaisin perittäviin tukiin on sisällyttävä neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 ⁽²⁾ mukaisesti laskettu korko.
- (43) Perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin valtiontueksi ei kuitenkaan katsota tämän tukiohjelman osana myönnettyä tukea, joka on myöntämishetkellä täytännöllisesti täytetty neuvoston asetuksen (EY) N:o 994/98 ⁽³⁾ (*de minimis* -asetus) 2 artiklan nojalla annetussa komission asetuksessa vahvistetut edellytykset.
- (44) Komission tiedonannon "Sääntöjenvastaisen ja yhteismarkkinoille soveltumattoman valtiontuen takaisinperintää edellyttävien komission päätösten tehokas täytäntöönpano jäsenvaltioissa" 49 kohdan mukaan jäsenvaltio voi soveltaa vähämerkityksistä tukea koskevaa sääntöä (*de minimis*), joka on ollut voimassa takaisinperintäpäätöksen kohteena olevan, sääntöjenvastaisen ja yhteismarkkinoille soveltumattoman tuen myöntämisaikana määrittäessään kultakin tukiohjelman yksittäiseltä tuensaajalta takaisin perittävän tuen täsmällistä määrää.

⁽¹⁾ EUVL C 272, 15.11.2007, s. 11.

⁽²⁾ EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 142, 14.5.1998, s. 1.

- (45) *De minimis* -tukia maatalousalalla koskevat yhteisön säännöt eivät olleet vielä voimassa, kun Triesten kauppakamari myönsi tukensa.
- (46) Ensimmäiset kyseisellä alalla hyväksytyt yhteisön säännöt sisältyivät asetukseen (EY) N:o 1860/2004.
- (47) Asetuksen (EY) N:o 1860/2004 mukaan tuki, jonka määrä ei ylitä 3 000 euron määrää tuensaajaa kohti (määrään sisältyy yritykselle myönnetty *de minimis* -tuki) kolmen vuoden ajanjakson aikana, ei vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan eikä vääristä tai uhkaa vääristää kilpailua eikä sen vuoksi kuulu perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.
- (48) Asetuksen (EY) N:o 1860/2004 5 artiklan mukaan asetusta sovelletaan ennen sen voimaantuloa myönnettyyn tukeen, jos tuki täyttää kaikki sen 1 ja 3 artiklassa säädetyt edellytykset.
- (49) Tarkasteltavana olevassa tapauksessa yksittäisten enintään 3 000 euron suuruisien tukien ei katsota olevan perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, mikäli ne olivat asetuksen (EY) N:o 1860/2004, 2 ja 3 artiklan mukaisia. Tätä sovelletaan ainoastaan enintään 3 000 euron suuruisiin tukiin, jotka on maksettu osana kyseistä tukiohjelmaa. Italian viranomaiset eivät voi esittää, että takaisinperintätapauksia voitaisiin rajoittaa vähentämällä 12:ssa liiallisen korvauksen tapauksessa tuesta määrä, jonka kukin asianomainen olisi voinut saada asetuksen (EY) N:o 1860/2004 mukaisesti, sillä jos tukiohjelman osana myönnetyn tuen määrä ylittää *de minimis* -tuen enimmäismäärän, kyseiseen tukeen ei voida soveltaa *de minimis* -asetuksen säännöksiä edes siltä osuudelta, joka ei ylitä kyseistä vähimmäismäärää,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Triesten kauppakamarin (Friuli-Venezia Giulian alue, Italia) perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan perusteella sääntöjenvastaisesti täytäntöönpanema rehun ostamiseen tarkoitettu tuki ei sovellu yhteismarkkinoille, sillä sen määrä voi olla suurempi kuin maatalousalan valtiontukea koskevien yhteisön suuntaviivojen 11.3 kohdassa vahvistetulla laskutavalla saatu tuen määrä. Tukiohjelman osana myönnettyt tuet soveltuvat yhteismarkkinoille siltä tuen määrän osuudelta, joka saadaan käyttäen edellä mainittujen suuntaviivojen 11.3 kohdassa vahvistettua laskutapa, eikä kyseisen määrän ylittävä tuen määrä sovellu yhteismarkkinoille.

2 artikla

Edellä 1 artiklassa tarkoitettun tukiohjelman nojalla myönnetty yksittäinen tuki ei ole valtiontukea, jos se myöntämishetkellä

täyttää asetuksen (EY) N:o 994/98 2 artiklan nojalla annetussa, tuen myöntämishetkellä sovellettavassa asetuksessa säädetyt edellytykset.

3 artikla

1. Triesten kauppakamarin (Italia) on perittävä 1 artiklassa tarkoitettun ohjelman osana myönnetty sääntöjenvastainen tuki tuensaajilta takaisin.

2. Takaisinperittävästä tuesta on maksettava korkoa siitä lähtien, kun tuki saatettiin tuensaajien käyttöön, sen tosiasialliseen takaisinperintään asti.

3. Korot on laskettava asetuksen (EY) N:o 794/2004 V luvun ja asetuksen (EY) N:o 794/2004 muuttamisesta annetun komission asetuksen (EY) N:o 271/2008 ⁽¹⁾ säännösten mukaisesti.

4 artikla

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitettun tukiohjelman nojalla myönnetty tuki on perittävä välittömästi tosiasiallisesti takaisin.

2. Italian on varmistettava, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

5 artikla

1. Italian on toimitettava seuraavat tiedot kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta:

a) kultakin tuensaajalta takaisinperittävän tuen kokonaismäärä (tuki ja siitä perittävä korko);

b) tarkka kuvaus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi;

c) asiakirjat, jotka osoittavat, että tuensaajat on määrätty maksamaan tuki takaisin.

2. Italian on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä siihen saakka, kun 1 artiklassa tarkoitettun tukiohjelman nojalla myönnetyn tuen takaisinperintä on saatettu loppuun. Sen on annettava viipymättä komission pyynnöstä tiedot toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi. Sen on annettava myös yksityiskohtaisia tietoja tuensaajilta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

⁽¹⁾ EUVL L 82, 25.3.2008, s. 1.

6 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 28 päivänä tammikuuta 2009.

Komission puolesta
Mariann FISCHER BOEL
Komission jäsen

KOMISSION PÄÄTÖS,
tehty 14 päivänä toukokuuta 2009,

Kiinan kansantasavallasta peräisin olevan glyfosaatin tuonnissa neuvoston asetuksella (EY) N:o 1683/2004 käyttöön otetun lopullisen polkumyynitullin suspendoimisesta

(2009/383/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon polkumyynnillä muista kuin Euroopan yhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 22 päivänä joulukuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 384/96⁽¹⁾, jäljempänä 'perusasetus', ja erityisesti sen 14 artiklan 4 kohdan,

on kuullut neuvoo-antavaa komiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

A. MENETTELY

- (1) Perusasetuksen 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti tehdyn tarkastelua koskevan tutkimuksen jälkeen, jäljempänä "tarkastelua koskeva tutkimus", neuvosto otti asetuksella (EY) N:o 1683/2004⁽²⁾ käyttöön lopullisen polkumyynitullin tuotaessa Kiinan kansantasavallasta peräisin olevaa glyfosaattia, joka luokitellaan tällä hetkellä CN-koodeihin ex 2931 00 95 (Taric-koodi 2931 00 95 82) ja ex 3808 93 27 (Taric-koodi 3808 93 27 19); tulli laajennettiin koskemaan Malesiasta lähetetyn glyfosaatin tuontia (riippumatta siitä, onko sen ilmoitettu olevan Malesiasta peräisin vai ei) (Taric-koodit 2931 00 95 81 ja 3808 93 27 11), lukuun ottamatta tuotteita, jotka on tuottanut Crop protection (M) Sdn. Bhd., Lot 746, Jalan Haji Sirat 4 ½ Miles, off Jalan Kapar, 42100 Klang, Selangor Darul Ehsan, Malesia (Taric-lisäkoodi A 309), sekä Taiwanista lähetetyn glyfosaatin tuontia (riippumatta siitä, onko sen ilmoitettu olevan Taiwanista peräisin vai ei) (Taric-koodit 2931 00 95 81 ja 3808 93 27 11), lukuun ottamatta tuotteita, jotka on tuottanut Sinon Corporation, No 23, Sec. 1, Mei Chuan W. Rd, Taichung, Taiwan (Taric-lisäkoodi A 310). Käyttöön otettu polkumyynitulli oli 29,9 prosentin suuruinen.
- (2) Tarkasteltavana olevan tuotteen käyttäjien ja jakelijoiden järjestö AUDACE on toimittanut tietoa muuttuneista markkinaolosuhteista toimenpiteiden voimassaolon päättymistä koskevan tutkimusajanjakson (1 päivästä tammikuuta 2002 31 päivään joulukuuta 2002) jälkeen; se väitti, että muutosten perusteella olisi perusasetuksen

14 artiklan 4 kohdan mukaisesti perusteltua suspendoida nyt voimassa olevat toimenpiteet. Komissio tarkasteli tämän vuoksi, onko suspendointi perusteltua.

B. PERUSTEET

- (3) Perusasetuksen 14 artiklan 4 kohdan mukaan polkumyynitoimenpiteet voidaan yhteisön edun mukaisesti jättää väliaikaisesti soveltamatta eli suspendoida, jos markkinaolosuhteet ovat väliaikaisesti muuttuneet siten, ettei vahinko todennäköisesti toistuisi suspendoinnin vuoksi, ja sillä edellytyksellä, että yhteisön tuotannonalalla on ollut mahdollisuus esittää huomautuksiaan ja että nämä huomautukset on otettu huomioon. Lisäksi 14 artiklan 4 kohdassa säädetään, että asianomaisia polkumyynnin vastaisia toimenpiteitä voidaan milloin tahansa alkaa soveltaa uudelleen, jos niiden suspendointi ei enää ole perusteltua.
- (4) Yhteisön tuotannonalan osalta voidaan todeta, että sen tilanne parantui vuoden 2008 ensimmäiseen puoliskoon asti. EU:n markkinoiden voimakkaan hinnannousun, myyntimäärän ja -arvon lisääntymisen sekä suhteellisten vakaiden tuotantokustannusten vuoksi voitot (ilmaistuna prosentteina liikevaihdosta) ovat kasvaneet merkittävästi. Tätä positiivista suuntausta vahvistavat tuoreemmat luvut, jotka koskevat tärkeintä yhteisön tuottajaa, joka edustaa valtaosaa yhteisön tuotannonalan tuotanto- ja myyntimäärästä. Käytettävissä olevien markkinatietojen perusteella ei ole odotettavissa, että tilanne muuttuisi merkittävästi, jos toimenpiteet suspendoidaan.
- (5) Yhteisön tuotannonala on vahvistanut, että sen hintataso yhteisön markkinoilla on yleisesti muuttumaton, vaikka vientihinnat Kiinan kansantasavallasta ovat pudonneet merkittävästi heinäkuusta 2008.
- (6) Kiinan kansantasavallan kasvavalla tuotantokapasiteetilla ja tuotoksella voisi olla alentava vaikutus EU:n glyfosaattihintoihin keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Tämänhetkiset tiedot kuitenkin osoittavat, että vaikutuksen odotetaan suureksi osaksi neutraloituvan kasvavan maailmanlaajuisen kysynnän ansiosta.
- (7) Mikään ei viittaa siihen, että suspendointi olisi yhteisön edun vastaista.

⁽¹⁾ EYVL L 56, 6.3.1996, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 303, 30.9.2004, s. 1.

- (8) Kun otetaan huomioon tilapäinen muutos markkinaolosuhteissa ja etenkin yhteisön markkinoiden tämänhetkinen hintataso sekä yhteisön tuotannonalan tämänhetkiset korkeat voittotasot siitä huolimatta, että Kiinan kansantasavallasta peräisin olevan viennin hinnat ovat laskeneet viime kuukausina, päätellään, että Kiinan kansantasavallasta peräisin olevan tarkasteltavana olevan tuotteen tuontiin liittyvää vahinkoa ei todennäköisesti aiheutuisi uudelleen suspendoinnin vuoksi. Sen vuoksi ehdotetaan, että voimassa olevat toimenpiteet suspendoidaan yhdeksän kuukauden ajaksi perusasetuksen 14 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

C. YHTEISÖN TUOTANNONALAN KUULEMINEN

- (9) Komissio on perusasetuksen 14 artiklan 4 kohdan mukaisesti ilmoittanut yhteisön tuotannonalalle aikomuksestaan suspendoida voimassa olevat polkumyynnitoimenpiteet. Yhteisön tuotannonalalle on annettu mahdollisuus esittää huomautuksia, ja nämä huomautukset on otettu huomioon.

D. PÄÄTELMÄT

- (10) Komissio katsoo tämän vuoksi, että kaikki tarkasteltavana olevaan tuotteeseen sovellettavan polkumyynnitullin suspendoinnin edellytykset täyttyvät perusasetuksen 14 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Asetuksella (EY) N:o 1683/2004 käyttöön otettu polkumyynnitulli olisi sen vuoksi suspendoitava yhdeksän kuukauden ajaksi.
- (11) Jos tullin suspendoimiseen johtaneet olosuhteet muuttuvat, komissio voi ottaa polkumyynnin vastaiset toimenpiteet uudelleen käyttöön kumoamalla välittömästi polkumyynnitullin suspension,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Suspendoidaan yhdeksän kuukauden ajaksi asetuksella (EY) N:o 1683/2004 käyttöön otettu lopullinen polkumyynnitulli, jota sovelletaan tuotaessa Kiinan kansantasavallasta peräisin olevaa glyfosaattia, joka luokitellaan CN-koodeihin ex 2931 00 95 (Taric-koodi 2931 00 95 82) ja ex 3808 93 27 (Taric-koodi 3808 93 27 19), ja joka laajennettiin koskemaan Malesiasta lähetetyn glyfosaatin tuontia (riippumatta siitä, onko sen ilmoitettu olevan Malesiasta peräisin vai ei) (Taric-koodit 2931 00 95 81 ja 3808 93 27 11), lukuun ottamatta tuotteita, jotka on tuottanut Crop protection (M) Sdn. Bhd., Lot 746, Jalan Haji Sirat 4 ½ Miles, off Jalan Kapar, 42100 Klang, Selangor Darul Ehsan, Malesia (Taric-lisäkoodi A 309), sekä Taiwanista lähetetyn glyfosaatin tuontia (riippumatta siitä, onko sen ilmoitettu olevan Taiwanista peräisin vai ei) (Taric-koodit 2931 00 95 81 ja 3808 93 27 11), lukuun ottamatta tuotteita, jotka on tuottanut Sinon Corporation, No 23, Sec. 1, Mei Chuan W. Rd, Taichung, Taiwan (Taric-lisäkoodi A 310).

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 14 päivänä toukokuuta 2009.

Komission puolesta
Catherine ASHTON
Komission jäsen

SUOSITUKSET

KOMISSIO

KOMISSION SUOSITUS,
annettu 30 päivänä huhtikuuta 2009,
rahoituspalvelualan palkka- ja palkkiopoliitikasta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2009/384/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 211 artiklan toisen luetelmakohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Liiallinen riskinotto rahoituspalvelualalla ja varsinkin pankeissa ja sijoituspalveluyrityksissä on myötävaikuttanut rahoitusalan yritysten konkurssiin ja systeemiin ongelmiin jäsenvaltioissa ja koko maailmassa. Ongelmat ovat levinneet muualle talouteen ja aiheuttaneet yhteiskunnalle suuria kustannuksia.
- (2) Vaikka rahoituspalvelualan epäasianmukaiset palkka- ja palkkiokäytännöt eivät olleetkaan vuosina 2007 ja 2008 puhjenneen finanssikriisin keskeisin syy, vallitsee laaja yksimielisyys siitä, että ne johtivat liialliseen riskinottoon ja näin ollen myötävaikuttivat rahoitusalan suurten yritysten huomattaviin tappioihin.
- (3) Palkka- ja palkkiokäytännöt ovat suuressa osassa rahoituspalvelualaa olleet ristiriidassa tehokkaan ja moitteettoman riskinhallinnan kanssa. Suuntauksena on ollut palkkita käytännöillä nopeiden voittojen tavoittelua ja kannustaa henkilöstöä harjoittamaan liiallista riskitoimintaa, joka toisi nopeasti suuria tuloja mutta altistaisi rahoitusalan yritykset suuremmille potentiaalisille tappioille pidemmällä aikavälillä.
- (4) Jos riskinhallinta- ja valvontajärjestelmät toimisivat vakaasti ja hyvin tehokkaasti, palkka- ja palkkiokäytäntöjen tarjoamat riskinotokannustimet olisivat periaatteessa sopusoinnussa rahoitusalan yritysten riskirajan kanssa. Kaikilla riskinhallinta- ja valvontajärjestelmillä on kuitenkin rajoituksensa, ja, kuten finanssikriisi on osoittanut, ne voivat epäonnistua epätarkoituksenmukaisista kannusti-

mista aiheutuneiden riskien hoitamisessa, kun riskit monimutkaistuvat ja riskinottotavat lisääntyvät koko ajan. Liiketoimintayksiköiden ja riskinhallinta- ja valvontajärjestelmistä vastaavan henkilöstön yksinkertainen toiminnallinen erottaminen toisistaan on näin ollen tarpeen, mutta sekään ei enää yksin riitä.

- (5) Jos itse palkka- ja palkkiojärjestelmään luotaisiin tarkoituksenmukaisia kannustimia, niiden pitäisi vähentää riskinhallintaan kohdistuvaa rasitusta ja lisätä todennäköisyyttä, että järjestelmät toimivat tehokkaasti. Sen vuoksi on tarpeen vahvistaa moitteetonta palkka- ja palkkiopoliittikkaa koskevat periaatteet.
- (6) Kun otetaan huomioon rahoituspalvelualan kilpailupaineet ja se seikka, että useat rahoitusalan yritykset toimivat useissa eri maissa, on tärkeää varmistaa, että moitteetonta palkka- ja palkkiopoliittikkaa koskevia periaatteita sovelletaan johdonmukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa. Moitteetonta palkka- ja palkkiopoliittikkaa koskevia periaatteita olisi kuitenkin sovellettava maailmanlaajuisesti ja johdonmukaisella tavalla, jotta niillä olisi enemmän vaikutusta.
- (7) Kevään Eurooppa-neuvostolle antamassaan tiedonannossa "Elvytys Euroopassa" ⁽¹⁾ komissio esitteli suunnitelmansa rahoitusjärjestelmän vakauden ja luotettavuuden palauttamiseksi. Tiedonannossa ilmoitettiin erityisesti, että rahoituspalvelualan palkka- ja palkkiopoliitikasta annettaisiin uusi suositus, jotta rahoitusalan yritysten riskinhallintaa voitaisiin parantaa ja palkkakannustimet sovittaa kestäviin tuloksiin.
- (8) Tässä suosituksessa vahvistetaan rahoituspalvelualan palkka- ja palkkiopoliittikkaa koskevat yleiset periaatteet, ja sitä olisi sovellettava kaikkiin rahoituspalvelualalla toimiviin yrityksiin.

⁽¹⁾ KOM(2009) 114.

- (9) Nämä yleiset periaatteet saattavat olla tietyille rahoitusalan yritysten luokille merkityksellisempiä kuin muille, kun otetaan huomioon voimassa olevat säännökset ja rahoituspalvelualan yleiset käytännöt. Näitä periaatteita olisi sovellettava yhtä aikaa mahdollisten muiden, tiettyä rahoitusalaan ohjaavien sääntöjen tai säännösten kanssa. Välittäjien ja ulkoisten palveluntarjoajien ulkoistamisen yhteydessä saamia palkkioita ja provisioita ei pitäisi sisällyttää tähän suositukseen, koska tällaisia palkkioita ja provisioita koskeviin korvauskäytäntöihin sovelletaan jo osittain erityisjärjestelmiä, erityisesti rahoitusvälineiden markkinoista 21 päivänä huhtikuuta 2004 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2004/39/EY⁽¹⁾ ja vakuutusdustuksesta 9 päivänä joulukuuta 2002 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/92/EY⁽²⁾. Tämän suosituksen soveltaminen ei myöskään vaikuta työmarkkinaosapuolten mahdollisiin oikeuksiin työehtosopimusneuvotteluissa.
- (10) Kun kyseessä ovat rahoitusalan yritykset, joiden arvopaarit on otettu kaupankäynnin kohteeksi direktiivissä 2004/39/EY tarkoitetuilla säännellyillä markkinoilla yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, tätä suositusta sovelletaan yhdessä julkisesti noteerattujen yhtiöiden hallinto- tai valvontaelinten jäsenten palkkoja ja palkkioita koskevan asianmukaisen järjestelmän edistämisestä 14 päivänä joulukuuta 2004 annetun komission suosituksen 2004/913/EY⁽³⁾ ja suositusten 2004/913/EY ja 2005/162/EY täydentämisestä julkisesti noteerattujen yhtiöiden hallinto- tai valvontaelinten jäsenten palkkoja ja palkkioita koskevan järjestelmän osalta 30 päivänä huhtikuuta 2009 annetun komission suosituksen 2009/385/EY⁽⁴⁾ kanssa ja niiden lisäksi.
- (11) Tietyn rahoitusalan yrityksen palkka- ja palkkiopolitiikka olisi myös suhteutettava kyseisen yrityksen kokoon sekä sen toiminnan luonteeseen ja monimutkaisuuteen.
- (12) Käyttöön olisi otettava riskikeskeinen palkka- ja palkkiopolitiikka, joka on sopusoinnussa tehokkaan riskinhallinnan kanssa eikä johda liialliseen riskialtistumiseen.
- (13) Palkka- ja palkkiopolitiikan olisi katettava ne henkilöstöluokat, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus rahoitusalan yrityksen riskiprofiiliin. Jotta välttäisiin liiallisen riskinoton kannustimet, käyttöön olisi otettava näiden henkilöstöluokkien palkkoja ja palkkioita koskevat erityisjärjestelyt.
- (14) Palkka- ja palkkiopolitiikan tavoitteena tulisi olla henkilöstön jäsenten henkilökohtaisten tavoitteiden saattaminen asianomaisen rahoitusalan yrityksen pitkän aikavälin etujen mukaisiksi. Palkka- ja palkkiojärjestelmän tulospereusteisten osatekijöiden arvioinnin olisi perustuttava pidemmän aikavälin tulokseen, ja siinä olisi otettava huomioon suoritukseen liittyvät jäljellä olevat riskit. Tulosta olisi arvioitava monivuotisessa, esimerkiksi 3–5-vuotisessa kehyksessä, jotta voitaisiin varmistaa, että arviointiprosessi perustuu pidemmän aikavälin tulokseen ja että palkka- ja palkkiojärjestelmän tulospereusteisten osatekijöiden tosiasiallinen maksaminen ulottuu yrityksen liiketoimintasyklin yli.
- (15) Rahoitusalan yritysten olisi voitava vaatia takaisin palkan ja palkkion muuttuvat tulospereusteiset osat, jotka on maksettu ilmeisen virheelliseksi jälkepäin osoittautuneiden tietojen perusteella.
- (16) Yleisenä periaatteena on, ettei työsopimuksen ennen aikaiseen päättymiseen liittyvillä erorahoilla pitäisi palkita epäonnistumista. Kun kyseessä ovat julkisesti noteerattujen rahoitusalan yritysten hallinto- tai valvontaelinten jäsenet, olisi sovellettava erorahoja koskevia erityissäännöksiä, jotka vahvistetaan suosituksessa 2009/385/EY.
- (17) Jotta palkka- ja palkkiopolitiikka vastaisi rahoituslaitoksen tavoitteita, liiketoimintastrategiaa, arvoja ja pitkän aikavälin etuja, taloudellisen tuloksen lisäksi huomioon olisi otettava muita seikkoja, kuten rahoituslaitoksen järjestelmien ja valvontarakenteiden sekä asiakas- ja sijoittajasuhdetta ohjaavien standardien noudattaminen.
- (18) Jotta palkka- ja palkkiopolitiikka olisi moitteetonta, päätöksenteko- ja valvontajärjestelmän on oltava tehokas. Rahoitusalan yrityksen palkka- ja palkkiopolitiikkaa koskevan päätöksentekoprosessin olisi oltava sisäisesti avoin, ja se olisi suunniteltava siten, että vältetään eturistiriidat ja varmistetaan mukana olevien henkilöiden riippumattomuus.
- (19) Rahoitusalan yrityksen hallintoelimellä olisi oltava lopullinen vastuu koko yrityksen palkka- ja palkkiopolitiikasta ja sen toteuttamisen valvonnasta. Tarvittavan asiantuntemuksen varmistamiseksi prosessissa olisi oltava mukana valvontatoimi ja tapauksen mukaan henkilöstöosasto ja asiantuntijoita. Valvontatoimen olisi varsinkin oltava mukana myös palkka- ja palkkiopolitiikan suunnittelussa ja valvonnassa, ja valvontatoimen palkka- ja palkkiojärjestelmän olisi oltava riittävä, jotta se houkuttaisi ammattitaitoisia työntekijöitä ja jotta varmistettaisiin näiden henkilöiden riippumattomuus liiketoimintayksiköistä, joita he valvovat. Lakisäateisen tilintarkastajan olisi nykyisten raportointivelvollisuuksien rajoissa raportoitava palkka- ja palkkiopolitiikan toteuttamisen tarkastelussa havaituista olennaisista heikkouksista hallinto- tai valvontaelimelle tai tarkastuskomitealle.

(1) EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1.

(2) EUVL L 9, 15.1.2003, s. 3.

(3) EUVL L 385, 29.12.2004, s. 55.

(4) Katso tämän virallisen lehden sivu 28.

- (20) Palkka- ja palkkiopolitiikan suunnittelun ja toteuttamisen valvonta on todennäköisemmin tehokasta, jos rahoitusalan yrityksen sidosryhmille, tarpeen mukaan myös työntekijöiden edustajille, tiedotetaan asianmukaisesti palkka- ja palkkiopolitiikan luomisesta ja seurannasta ja ne saadaan osallistumaan kyseiseen prosessiin. Rahoitusalan yritysten olisi tätä varten annettava olennaiset tiedot sidosryhmilleen.
- (21) Tässä suosituksessa vahvistettujen periaatteiden täytäntönpäytäntöä olisi lujitettava kansallisen valvontamenettelyn avulla. Valvojan kokonaisarvioon rahoitusalan yrityksen moitteettomuudesta olisi sen vuoksi sisällyttävä arvio siitä, noudattaako kyseisen yrityksen palkka- ja palkkiopolitiikka tässä suosituksessa vahvistettuja periaatteita.
- (22) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että jos rahoitusalan yrityksen sääntömääräinen kotipaikka tai päätoimipaikka sijaitsee kolmannessa maassa mutta yrityksen sivuliike toimii jäsenvaltion alueella, sivuliikkeeseen sovelletaan samoja palkka- ja palkkiopolitiikkaa koskevia periaatteita kuin niihin rahoitusalan yrityksiin, joiden sääntömääräinen kotipaikka tai päätoimipaikka sijaitsee jonkin jäsenvaltion alueella.
- (23) Tämän suosituksen soveltaminen ei rajoita toimenpiteitä, joita jäsenvaltiot voivat toteuttaa valtion antamaa tukea saavien rahoitusalan yritysten palkka- ja palkkiopolitiikan osalta.
- (24) Jäsenvaltioiden ilmoitukseen tämän suosituksen mukaisista toimenpiteistä olisi sisällyttävä selkeä aikataulu, jonka kuluessa rahoitusalan yritysten olisi otettava käyttöön tässä suosituksessa vahvistettujen periaatteiden mukainen palkka- ja palkkiopolitiikka,
- 1.3 Kun jäsenvaltiot toteuttavat toimenpiteitä varmistukseksi, että rahoitusalan yritykset panevat kyseiset periaatteet täytäntöön, niiden olisi otettava huomioon asianomaisen rahoitusalan yrityksen luonne, koko ja erityinen toiminta-ala.
- 1.4 Jäsenvaltioiden olisi sovellettava II, III ja IV jaksoon sisältyviä periaatteita rahoitusalan yrityksiin yrityskohtaiselta ja konsolidoidulta perustalta. Moitteetonta palkka- ja palkkiopolitiikkaa koskevia periaatteita olisi sovellettava konsernitason emoyhtiöön ja sen tytäryrityksiin, offshore-rahoituskeskukset mukaan luettuina.
- 1.5 Tätä suositusta ei sovelleta välittäjien ja ulkoisten palveluntarjoajien ulkoistamisen yhteydessä saamiin palkkioihin ja provisioihin.
2. *Tässä suosituksessa käytettävät määritelmät*
- 2.1 ”Rahoitusalan yrityksellä” tarkoitetaan yrityksen oikeudellisesta asemasta ja yrityksen sääntelystä riippumatta mitä tahansa yritystä, joka harjoittaa mitä tahansa seuraavaa toimintaa ammattimaisesti:
- a) talletusten ja muiden takaisin maksettavien varojen vastaanottaminen;
- b) direktiivissä 2004/39/EY tarkoitettujen sijoituspalveluiden tarjoaminen ja/tai tarkoitettujen sijoitustoimintojen harjoittaminen;
- c) vakuutus- tai jälleenvakuutustoimintaan osallistuminen;
- d) edellä a, b tai c kohdassa esitettyjen toimintojen kaltaisten liiketoimien harjoittaminen.

SUOSITTAA:

I JAKSO

Soveltamisala ja määritelmät

1. *Soveltamisala*

- 1.1 Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että II, III ja IV jaksoon sisältyviä periaatteita sovelletaan kaikkiin rahoitusalan yrityksiin, joiden sääntömääräinen kotipaikka tai päätoimipaikka sijaitsee niiden alueella.
- 1.2 Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että II, III ja IV jaksoon sisältyviä periaatteita sovelletaan kaikkien niiden henkilö- ja yritysten palkkioihin ja palkkioihin, joiden ammatillinen toiminta vaikuttaa olennaisesti rahoitusalan yrityksen riskiprofiiliin.
- 2.2 ”Hallinto- tai valvontaelimen jäsenellä” tarkoitetaan ketä tahansa rahoitusalan yrityksen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsentä.
- 2.3 ”Valvontatoimella” tarkoitetaan riskinhallintoa, sisäistä valvontaa ja vastaavanlaisia tehtäviä rahoitusalan yrityksessä.
- 2.4 ”Palkan ja palkkion muuttuvalla osalla” tarkoitetaan tulosperusteista palkan tai palkkion osaa, mukaan lukien bonukset.

Rahoitusalan yrityksen määritelmä kattaa luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset, vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset, eläkerahastot ja yhteissijoitusjärjestelyt muttei rajoitu niihin.

II JAKSO

Palkka- ja palkkiopolitiikka

3. Yleistä

3.1 Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että rahoitusalan yritykset ottavat käyttöön palkka- ja palkkiopolitiikan, joka on sopusoinnussa moitteettoman ja tehokkaan riskinhallinnan kanssa, edistää sitä eikä houkuttele liialliseen riskinottoon, ja että yritykset toteuttavat ja ylläpitävät tällaista politiikkaa.

3.2 Palkka- ja palkkiopolitiikan olisi vastattava rahoitusalan yrityksen liiketoimintastrategiaa, tavoitteita, arvoja ja pitkän aikavälin etuja, kuten kestäviä kasvunäkymiä, ja oltava sopusoinnussa asiakkaiden ja sijoittajien suojelua palvelujen tarjonnan yhteydessä koskevien periaatteiden kanssa.

4. Palkka- ja palkkiopolitiikan rakenne

4.1 Jos palkkaan ja palkkioon sisältyy muuttuva osa tai bonus, palkka- ja palkkiopolitiikkaan olisi luotava tarkoituksenmukainen tasapaino palkan ja palkkion kiinteiden ja muuttuvien osien välille. Palkan ja palkkion osien välinen tarkoituksenmukainen tasapaino voi vaihdella henkilöstön jäsenten, markkinatilanteen ja rahoitusalan yrityksen erityisen toimintaympäristön mukaan. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että rahoitusalan yrityksen palkka- ja palkkiopolitiikassa vahvistetaan muuttuvalle osalle enimmäismäärä.

4.2 Palkan ja palkkion kokonaismäärästä olisi säilytettävä riittävän suuri osuus kiinteänä, jotta rahoitusalan yritys pystyisi harjoittamaan täysin joustavaa bonuspolitiikkaa. Rahoitusalan yrityksen olisi varsinkin pystyttävä pidättämään bonukset kokonaan tai osittain, jos asianomainen henkilö, asianomainen liiketoimintayksikkö tai itse rahoitusalan yritys ei täytä tulosperusteita. Rahoitusalan yrityksen olisi myös pystyttävä pidättämään bonukset, jos sen tilanne heikkenee huomattavasti, ja varsinkin, jos ei enää voida olettaa, että yritys pystyy jatkamaan tai jatkaa liiketoimintaansa.

4.3 Jos tarkoituksena on maksaa huomattava bonus, bonuksen pääosan maksua olisi lykättävä tietyn vähimmäisajan. Lykättävän bonusosan määrityksessä olisi verrattava bonuksen kokonaismäärää palkan ja palkkion kokonaismäärään.

4.4 Lykättävässä bonusosassa olisi otettava huomioon bonuksen perustana olevaan suoritukseen liittyvät jäljellä olevat riskit, ja se voi koostua osakepääomasta, optioista, käte-

sestä rahasta tai muista varoista, joiden maksua lykätään lykkäysajanjakson verran. Lykättävään bonusosaan liittyvän tulevan suorituksen mittaaminen olisi riskipainotettava 5 kohdassa esitetyllä tavalla.

4.5 Työsopimuksen ennenaikaiseen päättymiseen liittyvien sopimusperusteisten erorahojen olisi liityttävä pidemmän aikavälin tulokseen, ja ne olisi suunniteltava siten, ettei palkita epäonnistumista.

4.6 Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että rahoitusalan yrityksen hallinto- tai valvontaelin voi vaatia henkilöstön jäseniä maksamaan tulosperusteisen bonuksen kokonaan tai osittain takaisin, jos se on maksettu ilmeisen virheelliseksi jälkeenpäin osoittautuneiden tietojen perusteella.

4.7 Palkka- ja palkkiopolitiikan rakennetta olisi päivitettävä ajan mittaan sen varmistamiseksi, että se kehittyy vastaamaan rahoitusalan yrityksen muuttuvaa tilannetta.

5. Tulosten mittaaminen

5.1 Jos kyseessä on tulospohjainen palkka ja palkkio, sen kokonaismäärän olisi perustuttava kokonaisarvioon asianomaisen henkilön ja asianomaisen liiketoimintayksikön suorituksesta ja rahoitusalan yrityksen kokonaistuloksesta.

5.2 Tulosta olisi arvioitava monivuotisessa kehityksessä, jotta voitaisiin varmistaa, että arviointiprosessi perustuu pidemmän aikavälin tulokseen ja että bonuksien tosiasiallinen maksaminen ulottuu yrityksen liiketoimintasyklin yli.

5.3 Kun bonus tai bonuspooli perustuu tulosten mittaamiseen, mittausta olisi tarkistettava perustana olevaan suoritukseen liittyvien nykyisten ja tulevien riskien valossa, ja huomioon olisi otettava sidotun pääoman kustannukset ja vaadittu likviditeetti.

5.4 Määriteltäessä yksittäisen henkilön suoritusta huomioon olisi otettava myös muita kuin taloudellisia perusteita, kuten sisäisten sääntöjen ja menettelyjen sekä asiakas- ja sijoittajasuhdetta ohjaavien standardien noudattaminen.

6. Päätöksenteko- ja valvontajärjestelmä

6.1 Palkka- ja palkkiopolitiikkaan olisi sisällyttävä eturistiriitojen välttämiseen tähtäviä toimenpiteitä. Rahoitusalan yrityksessä palkkojen ja palkkioiden määrittämiseen sovellettavien menettelyjen olisi oltava selkeitä, dokumentoituja ja sisäisesti avoimia.

- 6.2 Hallinto- tai valvontaelimen olisi määritettävä jäsentensä palkat ja palkkiot. Hallinto- tai valvontaelimen olisi myös vahvistettava rahoitusalan yrityksen palkka- ja palkkiopolitiikan yleiset periaatteet ja vastattava niiden täytäntöönpanosta.
- 6.3 Palkka- ja palkkiopolitiikan suunnittelussa olisi oltava mukana myös valvontatoimi ja tapauksen mukaan henkilöstöosasto ja ulkoisia asiantuntijoita.
- 6.4 Palkka- ja palkkiopolitiikasta vastaavilla hallinto- tai valvontaelimen jäsenillä, palkkiokomiteoiden jäsenillä sekä palkka- ja palkkiopolitiikan suunnittelussa ja toteuttamisessa mukana olevilla henkilöstön jäsenillä olisi oltava tarvittava asiantuntemus ja toiminnallinen riippumattomuus liiketoimintayksiköistä, joita he valvovat, ja heidän olisi näin ollen kyettävä riippumattomasti arvioimaan palkka- ja palkkiopolitiikan sopivuutta, myös sen vaikutuksia riskeihin ja riskinhallintaan.
- 6.5 Valvontatoimen olisi keskitetysti, riippumattomasti ja sisäisesti tarkastettava ainakin vuosittain, että hallinto- tai valvontaelimen määrittelemää politiikkaa ja menettelyjä on noudatettu, sanotun kuitenkin rajoittamatta 6.2 kohdassa vahvistettua hallinto- tai valvontaelimen yleistä vastuuta palkka- ja palkkiopolitiikan toteuttamisesta. Tarkastustoimen olisi raportoitava tämän tarkastelun tuloksista hallinto- tai valvontaelimelle.
- 6.6 Valvontamenettelyihin osallistuvien henkilöstön jäsenten olisi oltava riippumattomia valvonnassaan olevista liiketoimintayksiköistä, heillä olisi oltava asianmukainen määräysvalta, ja heidän olisi saatava tehtäviinsä liittyvien tavoitteiden saavuttamisen mukainen korvaus riippumatta siitä, millainen on heidän valvonnassaan olevien liiketoimintalojen tulos. Varsinkin kun kyseessä ovat vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset, aktuaaritoimen ja vastaavan aktuaarin palkan ja palkkioiden olisi vastattava näiden roolia asianomaisessa yrityksessä eikä palkkaa ja palkkiota pitäisi suhteuttaa kyseisen yrityksen tulokseen.
- 6.7 Henkilöstön jäsenten, joihin sovelletaan palkka- ja palkkiopolitiikan yleisiä periaatteita, olisi voitava tutustua näihin periaatteisiin. Näille henkilöstön jäsenille olisi ennakolta ilmoitettava heidän palkkojensa ja palkkioidensa määrittämisperusteista sekä arviointiprosessista. Arviointiprosessi ja palkka- ja palkkiopolitiikka olisi dokumentoitava asianmukaisesti, ja niiden olisi oltava asianmukaisille henkilöstön jäsenille läpinäkyviä.

III JAKSO

Tietojen antaminen

7. Rahoitusalan yrityksen olisi annettava II jaksossa tarkoitettua palkka- ja palkkiopolitiikkaa koskevat merkitykselliset

tiedot ja politiikan mahdollisen muutoksen vuoksi päivitetty tiedot selkeällä ja helposti ymmärrettävällä tavalla asianomaisille sidosryhmille, sanotun kuitenkin rajoittamatta luottamuksellisuuteen ja tietosuojaan liittyviä sääntöjä. Tiedot voidaan antaa itsenäisenä palkka- ja palkkiopolitiikkaa koskevana selvityksenä, määrääjain tilinpäätöksen yhteydessä tai missä tahansa muussa muodossa.

8. Seuraavat tiedot olisi annettava:

a) palkka- ja palkkiopolitiikan määrittelyssä käytettyä päätöksentekoprosessia koskevat tiedot, tarvittaessa myös tiedot palkkiokomitean kokoonpanosta ja valtuuksista, palkka- ja palkkiopolitiikan määrittelyssä apuna käytetyn ulkopuolisen konsultin nimi ja asianomaisten sidosryhmien rooli;

b) tiedot palkkauksen ja tulosten välisestä suhteesta;

c) tiedot tulosten mittaamisesta ja riskipainotuksessa käytetyistä perusteista;

d) tiedot tulospäätöksistä, joita sovelletaan osakkeita, optioita tai palkan ja palkkion muuttuvia osia myönnettäessä;

e) mahdolliseen vuotuisen bonusjärjestelmään ja muihin luontoisetuihin sovellettavat keskeiset parametrit ja perusteet.

9. Määrittäessään sitä, kuinka paljon tietoja olisi annettava, jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon asianomaisten rahoitusalan yrityksen luonne, koko ja erityinen toimintala.

IV JAKSO

Valvonta

10. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset ottavat huomioon rahoitusalan yrityksen luonteen ja toiminnan monimutkaisuuden valvoessaan, onko II ja III jaksoon sisällytetyt periaatteet noudatettu.

11. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että rahoitusalan yritykset ilmoittavat tämän suosituksen soveltamisalaaan kuuluvasta palkka- ja palkkiopolitiikasta toimivaltaisille viranomaisille, mukaan lukien tiedot tässä suosituksessa vahvistettujen periaatteiden noudattamisesta, esittämällä palkka- ja palkkiopolitiikkaa koskevan selvityksen, jota päivitetään asianmukaisesti.

12. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää ja saada kaikki tiedot, joita ne tarvitsevat sen arvioimiseksi, missä määrin II ja III jaksossa esitettyjä periaatteita on noudatettu.

V JAKSO

Loppusäännökset

13. Jäsenvaltioita kehoitetaan toteuttamaan tämän suosituksen soveltamisen edistämiseksi tarvittavat toimenpiteet 31 päivään joulukuuta 2009 mennessä ja ilmoittamaan komissiolle toimenpiteet, jotka ne ovat toteuttaneet tämän suosituksen mukaisesti, jotta komissio voi seurata tilannetta ja arvioida sen perusteella jatkotoimenpiteiden tarpeen.
14. Tämä suositus on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 30 päivänä huhtikuuta 2009.

Komission puolesta
Siim KALLAS
Varapuheenjohtaja

KOMISSION SUOSITUS,
annettu 30 päivänä huhtikuuta 2009,
suositusten 2004/913/EY ja 2005/162/EY täydentämisestä julkisesti noteerattujen yhtiöiden hallinto-
tai valvontaelinten jäsenten palkkoja ja palkkioita koskevan järjestelmän osalta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2009/385/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 211 artiklan toisen luetelmakohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 14 päivänä joulukuuta 2004 suosituksen 2004/913/EY julkisesti noteerattujen yhtiöiden hallinto- tai valvontaelinten jäsenten palkkoja ja palkkioita koskevan asianmukaisen järjestelmän edistämisestä ⁽¹⁾ ja 15 päivänä helmikuuta 2005 suosituksen 2005/162/EY julkisesti noteerattujen yhtiöiden toimivaan johtoon kuulumattomien tai valvovien hallinto- tai valvontaelimen jäsenten tehtävistä sekä hallinto- tai valvontaelimen komiteoista ⁽²⁾. Kyseisten suositusten päätavoitteena on varmistaa palkka- ja palkkiokäytänteiden avoimuus; osakkaiden harjoittama palkka- ja palkkiopolitiikan ja yksittäisten palkkioiden valvonta, joka perustuu osakkaille annettaviin tietoihin, palkka- ja palkkioselvityksestä järjestettävään velvoittavaan tai neuvoa-antavaan äänestykseen ja osakeperusteisten palkkiojärjestelmien hyväksyttämiseen osakkailla; toimivaan johtoon kuulumattomien hallinto- tai valvontaelinten jäsenten harjoittama tehokas ja riippumaton valvonta ja palkkiokomitean toimiminen palkka- ja palkkiokäytänteiden yhteydessä ainakin neuvoa-antavassa roolissa.
- (2) Suositusten mukaan komission olisi seurattava tilannetta, muun muassa suosituksissa esitettyjen periaatteiden täytäntöönpanoa ja soveltamista, sekä arvioitava jatkotoimien tarpeellisuutta. Lisäksi viime vuosien kokemukset ja hiljattain myös finanssikriisi ovat osoittaneet, että palkka- ja palkkiorakenteet ovat tulleet yhä mutkikkaammiksi, niissä on keskitytty liikaa lyhyen aikavälin saavutuksiin ja ne ovat joissakin tapauksissa johtaneet liiallisiin palkkioihin, joihin tulokset eivät ole antaneet aihetta.
- (3) Vaikka hallinto- tai valvontaelinten jäsenten palkkojen ja palkkioiden muodosta, rakenteesta ja määrästä päättävät

yhä ensisijaisesti yhtiöt, niiden osakkaat ja tapauksen mukaan työntekijöiden edustajat, komission mielestä tarvitaan enemmän periaatteita siitä, millaisia ovat hallinto- tai valvontaelinten jäsenten palkkojen ja palkkioiden rakenteet, jotka määrittellään yhtiön palkka- ja palkkiopolitiikassa, millä menettelyllä palkoista ja palkkioista päätetään ja miten menettelyä valvotaan.

- (4) Tämä suositus ei vaikuta työmarkkinaosapuolten mahdollisiin oikeuksiin työehtosopimusneuvotteluissa.
- (5) Julkisesti noteerattujen yhtiöiden hallinto- tai valvontaelinten jäsenten palkkoja ja palkkioita koskevaa nykyistä järjestelmää olisi lujitettava periaatteilla, joilla täydennetään suosituksissa 2004/913/EY ja 2005/162/EY esitetyjä periaatteita.
- (6) Hallinto- tai valvontaelinten jäsenten palkkojen ja palkkioiden rakenteella olisi edistettävä yhtiön pitkän aikavälin elinkelpoisuutta ja varmistettava, että palkat ja palkkiot perustuvat tuloksiin. Palkkojen ja palkkioiden muuttuvat osat olisi sen vuoksi kytkettävä ennalta määriteltyihin ja mitattavissa oleviin tulosperusteisiin, joihin kuuluvat myös muut kuin taloudelliset perusteet. Palkkojen ja palkkioiden muuttuville osille olisi asetettava rajat. Palkkojen ja palkkioiden muuttuvat osat, jotka ovat huomattavan suuria, tulisi maksaa vasta tietyn ajan, kuten 3–5 vuoden kuluttua, jos tulosehdot täyttyvät. Lisäksi yhtiöiden olisi voitava vaativa takaisin palkkojen ja palkkioiden muuttuvat osat, jotka on maksettu sellaisten tietojen pohjalta, jotka ovat osoittautuneet ilmeisen virheellisiksi.
- (7) On varmistettava, että erorahat, niin kutsutut kultaiset kädenpuristukset, eivät ole epäonnistumisesta maksettavia palkkioita vaan toimivat ensisijaisessa tarkoituksessaan turvaverkkona siinä tapauksessa, että työsopimus sanotaan irti ennen sen voimassaolon päättymistä. Sen vuoksi erorahat olisi rajoitettava ennakolta tiettyyn määrään tai tietynpituisen ajanjaksoon, jotka eivät yleensä saisi ylittää kahta vuosipalkkaa (ainoastaan vuosipalkan kiinteän osan perusteella), eikä erorahoja saisi maksaa, jos irtisanominen johtuu epätydyttävästä suorituksesta tai jos hallinto- tai valvontaelimen jäsen eroaa omasta tahdostaan. Tämä ei kuitenkaan estä maksamasta erorahoja sellaisissa tilanteissa, joissa työsopimus sanotaan irti ennen sen voimassaolon päättymistä yhtiön strategiassa tapahtuneiden muutosten vuoksi, taikka sulautumis- ja/tai yri-

⁽¹⁾ EUVL L 385, 29.12.2004, s. 55.

⁽²⁾ EUVL L 52, 25.2.2005, s. 51.

- (8) Järjestelmät, joissa hallinto- tai valvontaelinten jäseniä palkitaan osakkeilla, osakeoptioilla tai muilla oikeuksilla hankkia osakkeita tai joissa kyseisten jäsenten palkkiot perustuvat osakehintojen muutoksiin, olisi kytkettävä paremmin yhtiön tulokseen ja pitkän aikavälin arvonmuodostukseen. Sen vuoksi osakkeisiin olisi sovellettava asianmukaista odotusaikaa, johon liittyy tulosehtoja. Osakeoptioiden käytön ja osakkeiden hankinta-oikeuden käytön tai osakehintojen muutoksiin perustuvan palkitsemisen tulisi olla mahdollista vasta tietyn ajan kuluttua ja vain siinä tapauksessa, että tulosehdot täyttyvät. Jotta hallinto- tai valvontaelinten jäsenille, jotka omistavat yhtiön osakkeita, ei syntyisi eturistiriitoja, nämä jäsenet olisi velvoitettava säilyttämään osan osakkeistaan toimikautensa päättämiseen saakka.
- (9) Jotta osakkaiden olisi helpompi arvioida yhtiön palkka- ja palkkiopolitiikkaa ja vahvistaa yhtiön vastuuvollisuutta osakkaitaan kohtaan, palkka- ja palkkioselvityksen tulisi olla selkeä ja helppotajuinen. Lisäksi on tarpeen antaa enemmän tietoja palkkojen ja palkkioiden rakenteesta.
- (10) Vastuuvollisuuden lisäämiseksi osakkaita olisi kannustettava osallistumaan yhtiökokouksiin ja käyttämään harkiten äänioikeuksiaan. Erityisesti institutionaalisilla osakkailla olisi oltava johtava rooli sen varmistamisessa, että hallinto- ja valvontaelimillä on entistä suurempi vastuuvollisuus palkka- ja palkkioasioissa.
- (11) Suosituksessa 2005/162/EY tarkoitetuilla palkkiokomiteoilla on tärkeä rooli yhtiön palkka- ja palkkiopolitiikan suunnittelussa, eturistiriitojen ehkäisemisessä sekä (johto)elinten toiminnan valvonnassa palkka- ja palkkioasioiden yhteydessä. Palkkiokomiteoiden roolin vahvistamiseksi ainakin yhdellä niiden jäsenistä olisi oltava palkka- ja palkkioasioiden tuntemusta.
- (12) Palkkioasioissa neuvovilla konsulteilla saattaa olla eturistiriitoja esimerkiksi silloin, kun kyseiset konsultit neuvovat palkkiokomiteaa palkkiokäytänteissä ja -järjestelyissä ja samalla myös yhtiötä tai sen toimivaan johtoon kuuluvia tai liikkeenjohtoon osallistuvia jäseniä. Palkkiokomiteoiden tulisi noudattaa varovaisuutta palkatessaan palkkioasioissa neuvovia konsultteja, jotta varmistetaan, että samat konsultit eivät neuvo samanaikaisesti yhtiön henkilöstöosastoa, toimivaan johtoon kuuluvia tai liikkeenjohtoon osallistuvia jäseniä.
- (13) Ottaen huomioon hallinto- tai valvontaelinten jäsenten palkka- ja palkkiokysymysten merkityksen komissio aikoo hallinto- tai valvontaelinten jäsenten palkkoja ja palkkioita koskevan yhteisön kehyksen soveltamisen tehostamiseksi käyttää laajemmin erilaisia seurantamekanismeja, kuten vuosittaisia tulostauluja ja jäsenvaltioiden tekemää keskinäistä arviointia. Lisäksi komissio aikoo selvittää mahdollisuuksia standardoida hallinto- tai valvontaelinten jäsenten palkkoja ja palkkioita koskevien tietojen ilmoittamista.

- (14) Ilmoituksissa, jotka jäsenvaltiot antavat tämän suosituksen mukaisista toimenpiteistä, olisi esitettävä selkeät määrräajat, joiden kuluessa yhtiöiden olisi vahvistettava tässä suosituksessa esitettyjen periaatteiden mukaiset palkka- ja palkkiopolitiikat,

SUOSITTAA:

I JAKSO

Soveltamisala ja määritelmät

1. Soveltamisala

- 1.1 Tämän suosituksen II jakson soveltamisala vastaa suosituksen 2004/913/EY II jakson soveltamisalaa.

Tämän suosituksen III jakson soveltamisalaa vastaa suosituksen 2005/162/EY III jakson soveltamisalaa.

- 1.2 Jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että julkisesti noteeratut yhtiöt, jotka kuuluvat suositusten 2004/913/EY ja 2005/162/EY soveltamisalaa, noudattavat tätä suositusta.

2. Suosituksissa 2004/913/EY ja 2005/162/EY esitetyt määritelmät täydentävät määritelmät

- 2.1 "Palkkojen ja palkkioiden muuttuvilla osilla" tarkoitetaan hallinto- tai valvontaelinten jäsenten palkkojen ja palkkioiden osia, jotka myönnetään tuloperusteilla, bonukset mukaan luettuina.

- 2.2 "Errorahoilla" tarkoitetaan maksuja, jotka liittyvät toimivaan johtoon kuuluvien tai liikkeenjohtoon osallistuvien jäsenten työsopimusten irtisanomiseen ennen niiden voimassaolon päättymistä, mukaan luettuina maksut, jotka liittyvät irtisanomisajan keston tai työsopimukseen sisällytettyyn kilpailukieltolausekkeeseen.

II JAKSO

Palkka- ja palkkiopolitiikka

(Suosituksen 2004/913/EY II jakso)

3. Hallinto- tai valvontaelinten jäseniä koskevan palkka- ja palkkiopolitiikan rakenne

- 3.1 Jos palkka- ja palkkiopolitiikka sisältää palkkojen ja palkkioiden muuttuvia osia, yhtiöiden olisi asetettava muuttuville osille rajat. Palkkojen ja palkkioiden kiinteiden osien olisi oltava niin suuria, että yhtiöt voivat pidättää muuttuvat osat, jos tuloperusteet eivät täyty.

- 3.2 Palkkojen ja palkkioiden muuttuvien osien myöntäminen olisi tehtävä riippuvaiseksi ennalta määritellyistä ja mitattavissa olevista tulosperusteista.
- Tulosperusteilla olisi edistettävä yhtiön pitkän aikavälin elinkelpoisuutta, ja niihin olisi sisällyttävä yhtiön pitkän aikavälin arvonmuodostuksen kannalta merkityksellisiä eitaloudellisia perusteita, kuten sovellettavien sääntöjen ja menettelyjen noudattaminen.
- 3.3 Kun palkan tai palkkion muuttuva osa myönnetään, suuri osa siitä olisi annettava vasta tietyn vähimmäisajan kuluttua. Muuttuvan osan osatekijä, jonka antamista lykätään, olisi määritettävä suhteessa siihen, mikä on muuttuvan osan paino palkan tai palkkion kiinteään osaan verrattuna.
- 3.4 Toimivaan johtoon kuuluvien ja liikkeenjohtoon osallistuvien jäsenten kanssa tehtävissä työsopimuksissa olisi oltava määräykset, jotka antavat yhtiölle mahdollisuuden vaatia takaisin sellaisten tietojen pohjalta annetut palkkojen tai palkkioiden muuttuvat osat, jotka ovat myöhemmin osoittautuneet ilmeisen virheellisiksi.
- 3.5 Erorahat eivät saisi ylittää tiettyä kiinteää määrää tai tiettyä kiinteää vuosipalkan kerrannaista, joka ei yleensä saisi olla suurempi kuin kahdelta vuodelta maksettavan palkan kiinteä osa tai sitä vastaava määrä.
- Erorahoja ei tulisi maksaa, jos irtisanominen johtuu epätydyttävästä suorituksesta.
4. *Osakkeina maksettavat palkkiot*
- 4.1 Osakkeiden omistusoikeuden pitäisi siirtyä aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua osakkeiden myöntämisestä.
- Osakeoptioiden käytön, osakkeiden hankintaoikeuden käytön tai osakehintojen muutoksiin perustuvan palkitsemisen tulisi olla mahdollista aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua niiden myöntämisestä.
- 4.2 Osakkeiden omistusoikeuden siirtämisen, osakeoptioiden käytön ja osakehintojen muutoksiin perustuvan palkitsemisen olisi oltava riippuvaisia ennalta määritellyistä ja mitattavissa olevista perusteista.
- 4.3 Osakkeiden omistusoikeuden siirtämisen jälkeen hallinto- tai valvontaelinten jäsenten olisi säilytettävä itsellään tietty määrä osakkeita toimikautensa päättymiseen saakka ottaen kuitenkin huomioon tarve rahoittaa osakkeiden hankintamenot. Säilytettävien osakkeiden määrä olisi vahvistettava esimerkiksi siten, että se vastaa koko vuosipalkan kaksinkertaista arvoa (sekä kiinteät että muuttuvat osat mukaan luettuina).
- 4.4 Toimivaan johtoon kuulumattomien tai valvovien jäsenten palkkioihin ei saisi sisältyä osakeoptioita.
5. *Hallinto- tai valvontaelinten jäsenten palkkoja ja palkkioita koskevien tietojen antaminen*
- 5.1 Suosituksen 2004/913/EY 3.1 kohdassa mainitun palkka- ja palkkioselvityksen tulisi olla selkeä ja helpotajuinen.
- 5.2 Suosituksen 2004/913/EY 3.3 kohdassa mainittujen tietojen lisäksi palkka- ja palkkioselvityksen olisi sisällettävä seuraavat tiedot:
- a) selvitys siitä, miten valituilla tulosperusteilla edistetään yhtiön pitkän aikavälin etuja tämän suosituksen 3.2 kohdan mukaisesti;
 - b) selvitys menetelmistä, joilla tutkitaan, ovatko tulosperusteet täyttyneet;
 - c) riittävät tiedot siitä, kuinka kauan palkkojen ja palkkioiden muuttuvien osien maksamista lykätään tämän suosituksen 3.3 kohdan mukaisesti;
 - d) riittävät tiedot politiikasta, jota sovelletaan erorahoihin tämän suosituksen 3.4 kohdan mukaisesti;
 - e) riittävät tiedot tämän suosituksen 4.1 kohdan mukaisista odotusajoista, joiden kuluttua osakkeiden omistusoikeudet siirtyvät saajalle;
 - f) riittävät tiedot politiikasta, jota sovelletaan tämän suosituksen 4.3 kohdan mukaisesti osakkeiden säilyttämiseen niiden omistusoikeuden siirtymisen jälkeen;
 - g) riittävät tiedot sellaisten yhtiöiden muodostamien vertaisryhmien koostumuksesta, joiden palkka- ja palkkiopolitiikkaa on tarkasteltu kyseisen yhtiön omaa palkka- ja palkkiopolitiikkaa luotaessa.
6. *Osakkaiden äänestys*
- 6.1 Erityisesti institutionaalisia osakkaita olisi kannustettava osallistumaan tarvittaessa yhtiökokouksiin ja käyttämään harkiten äänioikeuksiaan hallinto- tai valvontaelinten jäsenten palkkoja ja palkkioita koskevissa kysymyksissä ottaen huomioon tässä suosituksessa sekä suosituksissa 2004/913/EY ja 2005/162/EY esitetyt periaatteet.

III JAKSO**Palkkiokomitea**

(Suosituksen 2005/162/EY liitteessä I oleva 3 kohta)

7. Perustaminen ja kokoonpano

7.1 Palkkiokomitean jäsenistä ainakin yhdellä tulisi olla palkka- ja palkkiopolitiikkaa koskevaa tietämystä ja kokemusta.

8. Rooli

8.1 Palkkiokomitean olisi säännöllisesti tarkasteltava toimivaan johtoon kuuluvia tai liikkeenjohtoon osallistuvia jäseniä koskevaa palkka- ja palkkiopolitiikkaa, osakkeina maksettavia palkkioita koskeva politiikka mukaan luettuna, sekä kyseisen politiikan toteuttamista.

9. Toiminta

9.1 Palkkiokomitean olisi tehtäviä hoitaessaan osoitettava riippumatonta arvostelukykyä ja lahjomattomuutta.

9.2 Käyttäessään konsultin palveluja tietojen saamiseksi palkka- ja palkkiojärjestelmiä koskevista markkinastandardeista palkkiokomitean olisi varmistettava, että kyseinen konsultti ei samanaikaisesti neuvo kyseisen yhtiön henkilöstöosastoa, toimivaan johtoon kuuluvia tai liikkeenjohtoon osallistuvia jäseniä.

9.3 Tehtäviään hoitaessaan palkkiokomitean olisi varmistettava, että yksittäisten toimivaan johtoon kuuluvien tai liikkeenjohtoon osallistuvien jäsenten palkat ja palkkiot ovat oi-

keassa suhteessa muiden yhtiön toimivaan johtoon kuuluvien tai liikkeenjohtoon osallistuvien jäsenten ja yhtiön muun henkilöstön jäsenten palkkoihin ja palkkioihin.

9.4 Palkkiokomitean olisi raportoitava osakkaille tehtäviensä hoitamisesta ja oltava tätä varten läsnä yhtiökokouksessa.

IV JAKSO**Loppusäännökset**

10. Jäsenvaltioita kehotetaan toteuttamaan tämän suosituksen soveltamisen edistämiseksi tarvittavat toimenpiteet 31 päivään joulukuuta 2009 mennessä.

Tätä varten jäsenvaltioita kehotetaan järjestämään tätä suositusta koskevia kansallisia kuulemistilaisuuksia sidosryhmien kanssa ja ilmoittamaan komissiolle toimenpiteet, jotka ne ovat toteuttaneet tämän suosituksen mukaisesti, jotta komissio voi seurata tarkasti tilannetta ja arvioida sen pohjalta jatkotoimenpiteiden tarpeen.

11. Tämä suositus on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 30 päivänä huhtikuuta 2009.

Komission puolesta

Siim KALLAS

Varapuheenjohtaja

TILAUSHINNAT 2009 (ilman ALV:a, sisältää normaalit lähetyskulut)

Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	1 000 euroa/vuosi (*)
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	100 euroa/kk (*)
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, paperipainos, vuosittainen CD-ROM	22 EU:n virallista kieltä	1 200 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L-sarja, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	700 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L-sarja, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	70 euroa/kk
Euroopan unionin virallinen lehti, C-sarja, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	400 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, C-sarja, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	40 euroa/kk
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, kuukausittainen (kumulatiivinen) CD-ROM	22 EU:n virallista kieltä	500 euroa/vuosi
Virallisen lehden täydennysosa (S-sarja), tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat, CD-ROM, ilmestyy kahdesti viikossa	Monikielinen: 23 EU:n virallista kieltä	360 euroa/vuosi (= 30 euroa/kk)
Euroopan unionin virallinen lehti, C-sarja – kilpailut	Kilpailua koskevilla kielillä	50 euroa/vuosi

(*) irtonumeroiden hinnat: – enintään 32 sivua: 6 euroa
– 33–64 sivua: 12 euroa
– yli 64 sivua: hinta määritellään tapauskohtaisesti

Euroopan unionin virallisilla kielillä ilmestyvästä *Euroopan unionin virallisesta lehdestä* on tilattavissa 22 eri kieliversiota. Tilaus käsittää L-sarjan (Lainsäädäntö) ja C-sarjan (Tiedonannot ja ilmoitukset).

Jokainen kieliversio tilataan erikseen.

Virallisessa lehdessä L 156 18. kesäkuuta 2005 julkaistun neuvoston asetuksen (EY) N:o 920/2005 mukaan velvollisuus laatia kaikki säädökset iirin kielellä ja julkaista ne tällä kielellä ei väliaikaisesti sido Euroopan unionin toimielimiä, joten iirin kielellä julkaistavat viralliset lehdet ovat myynnissä erikseen.

Virallisen lehden täydennysosan (S-sarja – tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat) tilaukseen sisältyvät kaikki 23 virallista kieliversiota yhdellä monikielisellä CD-ROM-levyllä.

Euroopan unionin virallisen lehden tilaajat voivat pyynnöstä saada virallisen lehden liitteitä. Tilaajille ilmoitetaan liitteiden ilmestymisestä *Euroopan unionin viralliseen lehteen* sisältyvässä kohdassa "Huomautus lukijalle".

Myynti ja tilaukset

Julkaisutoimiston toimittamat maksulliset julkaisut ovat saatavilla jälleenmyyjiltämme. Luettelo jälleenmyyjistä löytyy seuraavasta internet-osoitteesta:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_fi.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) on suora ja maksuton portti Euroopan unionin lainsäädäntöön. Sivustolla voi tarkastella *Euroopan unionin virallista lehteä* ja siellä ovat nähtävillä myös sopimukset, lainsäädäntö, oikeuskäytäntö ja lainsäädännön valmisteluasiakirjat.

Lisätietoja Euroopan unionista löytyy osoitteesta: <http://europa.eu>